

Dubbele moord te Wijchen
Een oude broer en zuster vermoord
Omtrent de daders niets bekend.
Was het een roofmoord?¹

Men seint ons:

Hedennacht zijn in de buurtschap Woezik te Wijchen de 75 jarige W Willems en de 68 jarige Trui Willems vermoord gevonden in hun woning.

(v a n o n z e n r e d a k t e u r)

In den afgelopen nacht is in de buurtschap Woezik² bij Wijchen W Willems en diens zuster Trui Willems, hij oud 75 jaar en zij 68 jaar, op kwaadwillige wijze om het leven gebracht.

De moord werd te ongeveer half acht ontdekt.

De burenen, die de oude menschen hielpen met huiselijk- en landbouwwerk, hebben om half acht bemerkt, dat de oude menschen nog niet opgestaan waren. Gewoonlijk waren ze om 6 uur present. De buurman waarschuwde de burenen en samen gingen ze naar de keuterboerderij.

Op hun geklop kregen ze geen antwoord; merkaardig was dat de voordeur niet op slot was. Binnengekomen zagen ze de twee lijken van broer en zuster.

De man, bekend als "dikke Willem", lag op het opkamertje, waar hij sliep en werd in nachtgewaad gevonden met hevige wonden aan het hoofd. Vermoedelijk heeft men hem de hersens ingeslagen. Het lijk werd achterover tegen het ledikant gevonden.

De vrouw vond men in een kamertje aan de Oostzijde van het huis vlak voor haar slaapkamer. Bij haar lag een nachtlampje dat gebroken was. De vrouw had klompen aan. Men vermoedt, dat zij op het hulpgeroep van haar broer uit haar slaapkamer is gekomen en toen door de(n) dader(s) is neergeslagen. Hoe deze binnengekomen zijn, is nog onbekend. Het vermoeden bestaat, dat zij door een luikje bij de keuken zijn binnengekomen en toen naar de slaapkamer van den man zijn gegaan; het luikje stond vanmorgen open. Na den man vermoord te hebben zijn de daders blijkbaar naar de kamer van de zuster gegaan.

Of van roofmoord sprake is zal nog uitgemaakt moeten worden. De twee oude menschen leefden zeer bescheiden en hadden een paar kippen en geiten. Burenen bebouwden voor hen den akker; groot vee hadden zij niet. Wel hadden zij kort geleden een stuk land verkocht, hetgeen bekend moet zijn geworden. De opbrengst was hoogstens f 1000,00. Of dit geld gestolen is, kon nog niet worden uitgemaakt. De justitie wordt elk oogenblik verwacht.

Bij de put werd een kaars gevonden welke gebrand heeft.

De politie was bijtijds aanwezig en heeft de noodige voorzorgen genomen, dat alles in huls bleef zooals het gevonden werd, zoodat het onderzoek niet bemoeilijkt wordt. De burenen³ die de moord ontdekten, hebben eveneens alles in den gevonden toestand gelaten.

¹ Uit *De Gelderlander*, Maandag 5 Mei 1924

² Wonend nr. D32.

³ De burenen waren Hendrikus Petrus Jansen, wonend nr.D31, gehuwd 2de met Catharina Maria Ponje. Hendrikus P. Jansen huwde eerder met Joanna Petronella Schamp. Zij overleed ruim 2 weken na de geboorte van hun dertiende kind op 30 oktober 1917 te Hernen.

Nader seint men ons nog:

Heden om half twaalf was het parket nog niet ter plaatse. Het justitionele onderzoek zal eerst moeten uitmaken, of hier van roofmoord sprake is. Omtrent de(n) dader(s) liepen de dolste geruchten, ja, men zou reeds een verdachte achter slot en grendel gezet hebben.

Wij meenen te moeten waarschuwen tegen ieder gerucht omtrent arrestatie van dader(s).

Van morgen werd in het dorp reeds medegedeeld, dat de politie een man - verdacht van moord - gearresteerd had.

Wij meenen dat tegen te moeten spreken om het politieonderzoek niet te bemoeilijken.

Het hoofd van de politie onthield zich zeer wijselijk van iedere officieele inlichting tot de justitie ter plaatse geweest was.

Buurvrouw Catharina J. Jansen - Ponje

De plaats van den moord is een rustig - tusschen de boerenakkers gelegen - buurtschap, waar de boerderijen als in groepjes bij elkaar staan.

De naaste burenen wonen er geen tien tot twintig meter van elkander af.

De beide slachtoffers van den tragischen moord waren bescheiden, brave buitenmenschjes, die hun ouden dag in hun boerderij sleten en door lichten landarbeid nog in hun onderhoud voorzagen.

Bij de burenen stonden zij zeer goed aangeschreven en deze hielpen de oudjes dan ook naar best vermogen.

De sympathie der Wijchenaren gaan allerwege naar de slachtoffers van dit moorddrama, dat groote ontsteltenis en verontwaardiging onder de landelijke bevolking heeft verwekt.

De dubbele moord te Wijchen⁴

Men seint ons hedenmorgen:

De justitie is aangekomen en bestond uit Mr Quintus, rechter-kommissaris, jhr Mr Nahuys, substtuut-officier en mr Crommelin, begaven zich onmiddellijk met den burgemeester, het hoofd van de politie te Wijchen, naar het huis van den moord.

Bij het onderzoek werd uitgemaakt, dat een kist was opengebrouwen, maar of iets vermist wordt, staat nog niet vast.

Het onderzoek wees uit, dat de schedel van den ouden W was ingeslagen.

De hersens puilden uit het hoofd.

Op het lijk van de vrouw werden geen sporen van slaan of snijden gevonden. Vermoedelijk is het mensch tegen den muur geslagen, waardoor de dood onmiddellijk intrad.

⁴ Uit *De Gelderlander*, Maandag 5 Mei 1924

De beide slachtoffers waren zoo korpulent, dat zij niet eens meer naar de kerk konden gaan en de leveranciers de levensmiddelen thuis moesten brengen.

De politie blijft voortdurend in de weer en ook enkele arrestaties hadden plaats. Deze arrestaties houden evenwel nauw verband met een vechtpartij, welke gisteravond in de buurtschap Alverna in een café heeft plaats gehad en waaraan v d B, v M en P T hebben deelgenomen.

De deelnemers aan de vechtpartij v d B en P T zijn door de politie aangehouden. v M die nog pas uit de gevangenis was ontslagen, wordt vermist. Naar wij vernamen houden deze arrestaties geen verband met den moord, zoodat iedere konklusie als zouden deze personen plichtig zijn aan den moord, moet afgewezen worden. In verband met dezen moord is nog belangrijk, dat de waakhond van J. die in de onmiddellijke nabijheid van de familie W woonde, eenige dagen geleden werd afgemaakt.

Door wie is onbekend.

De familie W moet niet veel geld in huis gehad hebben, daar de opbrengst van dien akker reeds een andere bestemming had gekregen..

Dr. Hesseling is met de justitie in Wijchen gearriveerd.

Bij het onderzoek is nog gebleken, dat een kast is opengebroken.

De kleeven der gearresteerden zijn mede in beslag genomen voor nader onderzoek; men trekke uit deze voorzorgsmaatregel echter geen voorbarige konklusies, daar de arrestatie plaats had in verband met de vechtpartij bij Alverna.

Men seint ons nader:

Een interview met Mr Quintus bevestigde het feit, dat de man met een hamer op gewelddadige wijze is doodgeslagen. Ook de vrouw is tengevolge van geweldige hamerslagen op het hoofd bezweken. De vermoedens zijn sterk dat de vrouw op andere wijze is mishandeld. Ook vermoedt men, dat diefstal mede de drijfveer was. De onderzoekingen leiden in de richting dat de dader(s) inheemschen menschen zijn. Het onderzoek wordt in die richting geleid. De lijken zijn bijna geheel met bloed bedekt. De vrouw had bijna geen kleedingstukken aan. Het sectie-onderzoek wordt morgen door Dr Hulst uit Leiden verricht.

DE MOORD TE WIJCHEN. — De rechter-commissaris, mr. Quintus, met de gevonden hamer. Links de griffier mr. Crommelin.

Uit *De Sumatra Post*, 6.6.1924

Van andere zijden vernemen we nog: De twee verdachten zijn aangehouden; hun kleeven die zij gisteren droegen zijn voor nader onderzoek in beslag genomen. De betrokken personen zijn dezelfde, die hebben deelgenomen aan de gister voorgekomen vechtpartij te Alverna. Het onderzoek moet nog nader uitwijzen of verdachten de daders zijn. Het parket is heden weer vertrokken.

De dubbele moord te Wijchen Nadere bijzonderheden⁵.

Hedenmorgen is K van den Broek, de 25 jarige smid, welke gisteren reeds was aangehouden, door de justitie in verhoor genomen. Hij legde tegenstrijdige verklaringen af, maar ontkende aan den moord medeplichtig te zijn. Na zijn verhoor werd hij door de politie naar het huis van den moord gebracht en daar met de lijken der verslagenen geconfronteerd.

Ook hier legde van den Broek niet de minste bekentenis af.

Vervolgens werd hij weder naar het arrestantenlokaal overgebracht en de justitie oordeelde het noodig hem gevangelijk naar Arnhem te laten overbrengen, onder verdenking van medeplichtigheid aan den moord.

Hedenmiddag werd hij met den trein van 3.15 geboeid en wel door de politie naar Arnhem getransporteerd.

P. T. die gisteren ook door de politie werd gearresteerd, valt momenteel buiten verdenking en hij werd gisteren ook alleen voorgeleid voor de rechters. Heden is nog gearresteerd P van den Broek, broer van K van den Broek deze zou door de politie verhoord worden.

De politie zoekt nog steeds naar de verdachte v M, die gistermorgen gesignaleerd werd in het naburige dorp Nederasselt.

Een caféhouder in dat dorp, W, caféhouder van het Leeuwkje heeft gistermorgen in de vroege v. M. gezien en kon waarnemen dat deze bloed aan zijn handen had.

De justitie kon hedenmiddag dit getuigen niet bevestigen, maar sprak het ook niet tegen.

Het vermoeden is sterk, dat het onderzoek van de justitie in de goede richting gaat, nu deze zich beperkt houdt met opsporen van personen uit Wijchen en omgeving.

Vanmiddag omstreeks 2 uur werd op last van de politie de put voor de woning van den verslagen Willems geledigd met behulp van de gemeentebandspuit. Men kon de put niet totaal leeg krijgen, maar kon toch den bodem bereiken door middel van een hark.

Op den bodem van de put werden evenwel geen bewijsstukken van beteekenis gevonden.

Wij vernamen nog nader, dat het vaststaat, dat uit het huis van W gestolen is: Het kistje waar W gewoonlijk zijn geld in bewaarde bleek opengebroken. Of daaruit geld vermist wordt kan niet vastgesteld worden. Zeker is dat de schurken een spaarbankboekje hebben laten liggen.

Ook in de kamer van Trui Willems bleek een klein kistje waar zij goud in bewaarde, opengebroken te zijn.

Of er iets uit gestolen is kon niet officieel bevestigd worden.

In het huis is niet meer dan 80 gulden aanwezig geweest. Het kan ook nog minder geweest zijn.

De totaalindruk van de justitie is dat dit misdrijf is gepleegd door een categorie van menschen, die in staat geacht kunnen worden voor een luttel bedrag geld een evenmensch te vermoorden.

Nader seint men ons, dat P. v.d. Br. ook naar Arnhem is overgebracht.

De vermoedens aangaande hem zijn van dien aard, dat vast zou staan, dat hij in gezelschap is

⁵ Uit *De Gelderlander*, Dinsdag 6 Mei 1924

geweest van hen, die den moord hebben gepleegd.

P v d Br staat zeer ongunstig bekend.

Van andere zijde seint men ons nog, dat f 70 à f 80 ontvreemd zou zijn.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN

De derde verdachte gepakt.
Reeds naar Arnhem gebracht.
Hij ontkende.⁶

Er is meer licht In de donkere moordzaak van Wijchen gekomen.

Kobus Van Munster, de gezochte verdachte, is van morgen gepakt onder Wijchen en werd hedenmorgen naar Arnhem gebracht.

Twee verdachten, de gebroeders K en P van den Broek tegen wie ernstige verdenkingen gerezen waren, welke nog versterkt waren na het kruisverhoor door de justitie, zaten al in voorloopige hechtenis in het Huis van Bewaring te Arnhem.

Geen van beiden bekenden zij aan den misdaad plichtig te zijn - maar de situatie werd gisterenmiddag voor K v d Br zoo dat hij toen na verhoor in het raadhuis en na confrontatie bij de lijken in het huis van den moord, weer uit het huis van het drama werd gebracht, hij geboeid naar buiten kwam en onmiddellijk besloten was hem naar Arnhem over te brengen.

Het was voor hem niet weinig bezwarend, dat er nog al veel geld - ruim twintig gulden - in zijn geldbeurs gevonden werd en dit na Zaterdag en Zondag duchtig te zijn uitgegaan.

Dat er bloed aan dat geld zat is meer phantasie dan werkelijkheid.

Toen hij om 3 uur naar het station werd gebracht, was er bij het spoor veel belangstelling. En toen hij geleid werd in de coupé door twee politiemannen en de persfotograaf onverwacht de lens op hem zette, toonde hij zich daarover zeer verstoord.

Foto uit: Sumatra Post. Medan. 6 juni 1924

In de stationswachtkamer had hij tusschen twee veldwachters gewoon zitten fluiten. Intusschen zette de politie het onderzoek voort met den jongeren P v d Br die gisteren niet naar het werk was gegaan en dus thuis werd getroffen. Deze had slechts weinig geld op zak en toonde zich bij het verhooren zeer kalm. Na het heen en weer gevraagd vond den rechter-commissaris ook voldoende termen aanwezig om ook hem naar Arnhem te doen overbrengen. Niet omdat men hem direct verdacht van medeplichtigheid, maar toch waren er zeer bezwarende bewijzen tegen hen, dat hij in

gezelschap is geweest van de verdachte daders.

Piet, die twee jaar jonger is dan zijn 25 jarige broer Kees, ging rustig met de politie mede en werd omstreeks vijf uur naar de trein gebracht. Gelaten bleef ie in zijn lot - alleen vond ie het bij zijn wegbrengen onaangenaam, dat hij geen pet had, welke tot de inbeslag genomen kleeen voor de justitie behoorde.

Vlak voor de donkere cel lag op een oude tafel een pet van zijn broer; dit hoofddeksel zette hij dan maar op. Zijn boterhammen en drinktuit en een partij zes duimspijkers liet hij in het arrestantenhok, hij bond het touw weer om zijn broek, nam zijn pijp en tabak mee en volgde kalmjes de marechaussee met de woorden:

Je zult zien, ik zal weer gauw genoeg terug zijn.

Twee, die nu juist niet door soms wanordelijk gedrag, de sympathie van weldenkende ingezetenen hadden, waren nu weg.

Maar aller aandacht en veler verdenking ging nog steeds naar den sinds Maandagmorgen vermisten Van Munster - die beschouwd wordt als gevaarlijkste schavuit van de groep, welke zich in Wijchen en ook ver daarbuiten, wel eens zeer ongegeneerd, maar ook gevaarlijk voor de omgeving kon aanstellen.

Maandagochtend meende men hem in Wijchen nog gezien te hebben, maar zeker is, dat hij 's morgens om vijf uur en later ook om zeven uur door meerdere personen in Overasselt gezien werd. Wie had toen evenwel de meening, dat die v. M. - hoewel berucht - de verdachte zou zijn in de moordzaak van Wijchen.

Deze v M heeft een groot deel van zijn leven in de gevangenis doorgebracht⁷: hij sloeg niet slechts zijn broer dood en mishandelde met een riek zijn zwager zoo ernstig, dat deze bijna voor dood werd opgenomen, maar stond tevens bekend als een gevaarlijk man, zelfs voor zijn eigen bloedverwanten, wanneer hij een glas te veel op had.

Een onaangenaam avontuur met hem beleefde Vrijdagavond nog zijn zuster, vrouw v E te Wijchen.

Dit mensch, dat met kraamerijen den kost verdient, nu haar man weer voor andere gelegenheden in arrest zit, had Vrijdagavond last van hem, toen v M bij haar kwam met een hond. Hij vroeg haar in haar huis te kunnen overnachten. Zij weigerde hem binnen te laten, wijl hij dien hond bij zich had, welke wel gestolen kon zijn en zij geen gestolen goed in huis wilde hebben.

Op die weigering werd hij zoo woest, dat hij haar met moord en doodslag dreigde. Het mensoh grendelde haar huis, en haar jongens van 18 jaar en jonger waren zoo beangstig voor "oomlief", dat zij verschrikt naar buiten liepen. De vrouw zelf ook stond doodsangsten uit en durfde dien nacht niet in eigen huis te slapen, waar hij haar reeds meermalen bedreigd had. Zoo was v M gevreesd - en ieder liep hem maar zoo veel mogelijk uit den weg. Trouwens hij zelf gaf blijkbaar niet veel om zijn leven en vrijheid en zeide meermalen na zijn ontslag uit de gevangenis tot bekenden:

- Och ze hebben me zoolang vacantie gegeven het wordt tijd dat ik weer terug kom.

Zondagmiddag kocht de omstreeks 38 jarige kerel chocolade in een buurtwinkeltje te Wijchen - hij kocht zes reepjes - het winkelvrouwke gaf er bij vergissing zeven.

⁷ Jacobus Van Munster was reeds twaalf keer veroordeeld; laatstelijk voor drie jaar in 1920. Tijdens zijn militaire dienst heeft hij zeer talrijke en zeer zware disciplinaire straffen opgelegd gekregen. Eenmaal was hij in Duitschland wegens zware mishandeling tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld. Zie ook bijlage 1.

Daarop gaf hij er dadelijk een terug met de woorden:

- Ik wil niet meer hebben dan me toe komt en mien leven weerd is. Ik gaf om mien leven nie veul meer.

En zoo'n angstaanjagend type, waarvan een eigen familielid zegt dat hij in de vrije maatschappij niet meer thuis hoort liet men losloopen.

Op hem rust nu een sterk vermoeden, dat hij Zondagnacht, misschien om wat akelige guldentjes, als een wilde, in dronkemansroes, heeft losgeslagen op twee onschuldige mensen.

Zelfs al mocht blijken, dat deze v M geheel onschuldig staat aan den Wijchensen moord, dan eischt nog algemeen maatschappelijk belang dat zoo'n degenere de maatschappij en haar leden niet kan schaden, door welk geweld ook.

Nu liep hij gisteren nog los. God helpe die mensen, die hem in den weg mochten loopen, wanneer hij half zinneloos door wellicht drankmisbruik ergens ronddoelt.

De politie deed ijverige naspeuringen naar hem.

De lijken der beide verslagen Willemsen zijn gisteren gekist en voorloopig naar het knekelhuisje op de begraafplaats overgebracht – de plechtige uitvaartdienst heeft Donderdagmorgen in de St Antoniusparochie van Wijchen plaats.

Als een trage bijzonderheid zij nog vermeld, dat de moord gepleegd is met een houten hamer en een stuk ploegijzer – welke voorwerpen gestolen waren bij den buurman van de W's Jansen in de buurtschap Woezik.

De hamer werd drijvende gevonden in den put van het huis der verslagen W's. Tot zelfs de politie uit Kuilenburg en 's Bosch kwam gisteren bij de Wijchense politie informeren met den vroegeren moord bij Kuilenburg en die stallen in 's Bosch.

NADERE BIJZONDERHEDEN **De arrestatie van K v M**

Men seint ons hedenmorgen uit Wijchen:

De gemeente-politie en rijkspolitie heeft twee dagen gezocht naar den derden verdachte Kobus Van Munster, een zeer slecht befaamd type in Wijchen, dat sinds Zondagnacht na den moord verdwenen was en eerst sinds begin April uit de gevangenis ontslagen.

Dag en nacht heeft de politie gezocht.

Men wist dat hij in den Zondagnacht vermoedelijk geslapen heeft in de waranda van café Loeffen onder Alverna - verder was men zijn spoor bijster op uitzondering na, dat hij in den vroegen morgen nog even gezien was onder Nederasselt.

En naar wij nu vanmorgen nog vernamen, zou hij met Kees van den Broek, die reeds in Arnhem zit, daar nog in een cafétje een gesprek gehad hebben.

Sindsdien zag men Kobus Van Munster, den zwerver, niet meer - hij was ook niet meer bij familieleden in Wijchen geweest.

Gisterenavond laat kwam bericht bij de aktieve politie in Wijchen, dat v M gesignaleerd was in Heumen.

Onmiddellijk togen verschillende politiemannen er op uit - in den laten namiddag - het laatst had men hem nog gezien aan den zoom van 't Heumensche bosch en men vermoedde dat hij

op weg was naar Wijchen.

Het was voor de wakkere politiemannen de gemeenteveldwachters De Ridder, Colen en Verheijen en de rijksveldwachters Theunissen en Stel onbegonnen werk in den nacht de bosschen te doorzoeken. Van morgen zou men wel afwachten.

En tegen zeven uur vanmorgen kwam bij veldwachter Theunissen de boodschap, dat Kobus Van Munster zou vertoeven bij kennissen, nl. de K's aan de Zesweg in de buurtschap De Woezlk onder Wijchen.

De politiemann talmde geen oogenblik - andere agenten waren zelfs zoo actief geweest om vannacht om half twee de zuster van v M, vrouw v E op te kloppen of daar misschien haar broer was. Het mensch, doodsbenauwd, sinds haar broer Kobus weer op stap was, zeide, dat hij er gelukkig niet was. Theunissen vond hem bij de K's.

De verdachte wachtte hem heel rustig en zonder eenige verbazing af - hij ging ook heel gemoedelijk mee en zei begrepen te hebben waarvoor deze kwam. K v M had naar zijn zeggen reeds gehoord, waarom men hem zocht. Of hij schuldig was?

Hij ontkent iedere medeplichtigheid - en haalde nog eens even op den moord op zijn broer M v M. Dat had hij niet gedaan. Nou ja, hij was veroordeeld, omdat zij menschen-bloedvlekken op zijn kleeren gevonden hadden - maar gedaan had hij het toch niet.

En dit keer zouden zij heelemaal geen bloed op zijn kleeren vinden zei hij, die heel kalmpjes meeging en zich gewillig liet opsluiten.

Trouwens het is bekend, dat K v M direct zoo kwaad niet is, wanneer hij nuchter is, maar zoo gauw hij een glas drank - bier of jenever te veel heeft - is hij in zijn onstuimige drift niet te houden en tot alles in staat, zoo moet hij ook in staat van dronkenschap zijn eigen zwager een riek dwars door de neus gestoken hebben.

K v M werd heden door het hoofd der justitie niet in verhoor genomen - maar in overleg met den officier van justitie onmiddellijk naar Arnhem overgebracht.

Vanmorgen omstreeks elf uur werd dan K v M door veldwachter Theunissen geboeid en wel per auto naar Arnhem gebracht en ter beschikking van de justitie gesteld.

En tegelijk werden nog naar Arnhem vervoerd tal van bewijsstukken, o a ook het luikje, waardoor de daders de woning van den verslagen Willemsen zijn binnengedrongen.

Omtrent de aanhouding van K v d Br vernamen wij nog, dat deze het air aannam aan het geval geheel onschuldig te zijn - trouwens op hem rust niet meer dan een verdenking.

Maar het geeft wel even te denken dat K v d Br zich gisteren bij de confrontatie met de lijken der verslagenen zeer zenuwachtig toonde en zich psychologische verschijnselen bij hem voordeden, welke er op wezen, dat hij er meer van wist dan een totaal onschuldige.

Bij het ophalen van zijn kleeren aan v d Br's huis moet een huisgenootte opgemerkt hebben:

Onze jongens hebben niks gedaan - gij zult vast geen bloed aan zijn kleeren vinden.

En op Kees' kleeren werden wel bloedspatten gevonden.

Dat waren natuurlijk aanwijzingen voor zijn overbrenging naar Arnhem.

Het vermoeden is wel groot dat P v d Br niet aan de misdaad heeft deelgenomen - al kan hij toegezien hebben of op wacht gestaan. Omtrent het verloop van het drama, vernamen wij van bevoegde zijde het volgende: K v M, K en P v d Br en nog eenige anderen waren Zondagavond op Alverna in koffiehuis K, waar hun de deur gewezen werd.

Toen zijn zij afgedwaald naar koffiehuis O aan den Teersdijk, waar zij nog eenigen tijd gezeten hadden - zonder direct onordelijk te zijn. Na dit café verlaten te hebben, gingen zij langs de spoorbaan naar het dorp - in de richting Woezik. Vlak achter café Woezik stond hun blijkbaar

een klein spoorhuisje in den weg waar zij de baldadigen gespeeld hebben en een en ander hebben stuk geslagen.

Toen belandden zij in de Woezik - de buurtschap waar de moord gebeurd is. v. M. heeft daar eerst aangeklopt bij de familie K waar hij gewoonlijk verbleef. Daar deed men hem niet open. Eenige huizen verder woonden broer en zuster Willemsen waar hij reeds een dag of twee tevoren gevraagd had of hij daar mocht slapen.

Dat had men hem geweigerd. Nu moet hij daar Zondagnacht aangeklopt hebben - en werd hem natuurlijk niet opgedaan.

Vermoedelijk is hij toen door het raampje bij de keuken nabij het slaapkamertje van Willemse gekropen.

En toen moet zich daar het vreeselijke drama afgespeeld hebben, zooals wij het reeds geschetst hebben.

Natuurlijk zwijgt de verdachte K v M in alle talen over het gebeurde - al zijn er ook sterke aanwijzingen tegen hem en was het niet de eerste maal, dat hij zich min of meer dreigend tegenover de familie W had uitgelaten.

Maar wie zou nu bevreesd hebben, dat er zich zoo'n drama, uit ontwikkeld zou hebben? K. v. M. wordt - wanneer hij dronken is - tot alles in staat geacht. Maar men dacht toch niet, dat hij onder verdenking van zoo'n misdaad eens zou komen.

K v M is niet slechts in Wijchen - vooral bij eigen familie - een gevreesd persoon, maar staat ook zelfs in Nijmegen en in de omgeving als Neder- en Overasselt als een gevaarlijk heerschap bekend.

Messen zijn voor hem als speelgoed en bedreigingen, met moord of doodslag uitte hij meermalen, wanneer de drank in hem was.

In hoeverre de beide v d Br's in de buurtschap Woezik geweest zijn bij het drama, dient de justitie uit te maken.

Het zal hun wel moeilijk vallen, zoomede ook aan K v M - zich een voldoende alibi voor den nacht op Zondag op Maandag te verschaffen.

Wel is merkwaardig hoe de 38 jarige K v M twee jonge lieden, als de 25 jarige K en de 23 jarige P v d Br mede als verdachten in dit droevig drama heeft.

Zou K v M beide broers dien avond meegetroond hebben op avontuur?

Dit geval herinnert wel even aan den moordaanslag, indertijd door K v Munster gepleegd op zijn schoonbroeder v E. Hij kwam bij dezen man ook in den laten avond en bracht een jongeren neef mede, vermoedelijk door hem opgezet aan het misdrijf deel te nemen.

De jongeman had voor dien tijd nimmer met de politie kennis gemaakt - zoo vertelde ons vrouw v E.

Men kan nu wel combineeren en concludeeren: het laatste woord blijft aan de justitie, welke ongetwijfeld, wanneer schuld vaststaat, niet zal aarzelen tegen den dader een straf te vellen, welke hem voorgoed onschadelijk maakt voor de maatschappelijke samenleving.

Wij kunnen nog mededeelen, dat de plechtige uitvaardienst voor de beide verslagenen Willem en Trui Willems, morgenvroeg om half tien plaats heeft in de St Antoniuskerk te Wijchen.

Ten slot zij hier hulde gebracht aan het politiekorps te Wijchen met den burgemeester jonkheer van Rijckevorsel. Dit korps heeft in deze moordzaak groote aktiviteit aan den dag gelegd en aan de justitie uitnemende diensten bewezen.

Dag en nacht waren zij in de weer in samenwerking met de rijkspolitie. Hier kwam het groote

voordeel sterk aan den dag, dat bekend zijn met de plaatselijke toestanden en omstandigheden voor de politie bijzonder groote hulpmiddelen zijn bij de opsporing.

De dubbele moord te Wijchen De begrafenis⁸.

Langs de wegen naar de oude St Antoniuskerk was het als op Zondag - over hoofd- en veldwegen kwamen de kerkgangers naar het plein van het Huis Gods.

De klokken luiden - en de stille, blijkbaar nog geheel onder den indruk van het vreeselijk gebeuren - verkeerende menigte, wachtte den lijkstoet af.

De Vincentianen hadden zich op het kerkhof, waar de lijken der beide verslagenen tijdelijk in het knekelhuisje bewaard waren, vereenigd.

Op twee draagbaren werden de stoffelijke overschotten door de leden der St Vincentiusvereeniging, naar de kerk gedragen - de burgemeester van Wijchen, jhr van Rijckevorsel, tevens president der St

Vincentiusvereeniging, ging voor den droeven stoet uit.

Op het kerkplein wachtten de kerkgangers den rouwstoet en haalde de geestelijkheid de stoffelijke overschotten in - de zeereerw pater A G Lambert O F M, pastoor der parochie, besprenkelde de doodskisten met wijwater - en voorafgegaan door een kruisdrager, de weleerw pater Ant van Nistelrode O F M, kapelaan, omgeven door misdienaars in het zwart.

De kerk was vol als op een Zondag toen de Mis voor de zielerust der beide overledenen een aanvang nam.

De plechtige Mis van Requiem werd opgedragen door den zeereerw pater A G Lambert, geassisteerd door den weleerw pater A Noordermeer O F M als diaken en den weleerw pater A van Nistelrode O F M als subdiaken, beiden kapelaans der St Antoniusparochie.

Het parochieele zangkoor zong de gewone Gregoriaansche Mis van Requiem.

De beide lijkstonden naast elkaar in het priesterkoor.

Een mooi oud gebruik maakte vooral diepen indruk bij deze plechtigheid. Het oude - ditmaal begrijpelijk in diep rouwfloers gehulde hoofdaltaar - een steeds zeldzamer wordend specimen van rocostijl in den altaarbouw, heeft een kleine omgang om het altaar heen.

Twee smalle toegangetjes leiden er om heen en daarlangs gaan alle familieleden en buurvrienden van de overledenen om een offertje op de schaal te leggen voor de HH Missen van zielerust der overledenen.

Treffender was heden dit vroom gebruik, toen men een zestigtal mannen en vrouwen, allen neven of nichten of burenen van de overledenen - den stillen omgang zag maken.

Na de H Mis bewoog zich de lange rouwstoet van honderden over het kerkplein naar den

⁸ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 8 Mei 1924

doodenakker - naast de oude kerk gelegen.

Het graf - waarin beide stoffelijke overschotten naast elkander in door de justitie nog verzegelde kisten - werden neergelaten was gedolven aan het hoofdpad en ook daar omringden weer honderden ingezetenen en ook vreemdelingen de versche groeve.

De priester en kerkdienaars gingen onmiddellijk den weder door Vincentianen gedragen, met lijkwaden gedekte doodskisten, vooraf.

Bij uw gebeden, H. Communie en I.H. Missen
gedenkt de ziel van zaliger

GERTRUDIS WILLEMS

Te Wijchen geboren den 6 Juli 1855, werd zij op misdadige wijze door dieven, die in het nachtelijk uur haar woning waren binnengedrongen, tegelijk met haren dierbaren broeder, Willem, gedood van 4-5 Mei 1924 en met hem den 8 d.o.v. op het R. K. Kerkhof in hetzelfde graf begraven.

Met de H. Schrift moet de Overledene zeggen : „Zij hebben mij lagen gelegd, mij overmand, en niemand heeft mij bijgestaan” „Hij sloeg mij woude op woude, hij viel mij aan als een reus.” In haar angst bad zij : „O God vermaak toch mijn smeeking niet.” „Mijn hart is ontroert in mijn binnenste en doodelijke schrik heeft mij bevangen” God hoorde haar en riep naar ziel tot Zich en nu herhaalt zij bij God St. Rosa Viterbo's woorden voor allen die haar en haar broeder eens welededen : „Ik hoop dat de Goddelijke barmhartigheid mij zal vergunnen U van hieruit honderdvoudig terug te geven wat uw goedheid voor mij op aarde gedaan heeft.” En zich richtend tot haar Eerw Zuster en al haar kennissen spreekt zij de Z. Margretha Maria na : „Ik bid U, de hulp-uwre gebeden niet te weigeren aan naar die geheel de uwe is in Jezus H Hart” Dat zij dan dikwijls voor haar bidden : „Wij smeeken U, o Heer, ontferm U, volgens Uw goedheid, over de ziel van Uwre dienster; bevrijd haar van alle besmetting der sterfelijkheid, en doe haar de eeuwige zaligheid genieten door Christus onzen Heer. Amen.

Geloofd, aanbeden, bemind en gedankt zij ieder oogenblik het Eucharistisch Hart van Jezus in alle tabernakelen der wereld tot aan de voleinding der eeuwen. Amen (100 d. afl.)
Mijn Jezus, barmhartigheid.

Druk P. Th. de Kleijn, Wijchen.

De absoute werd verricht door den zeereerw pater A G Lambert, pastoor, die na de zegening een kort afscheidswaard sprak, dat op de honderden aanwezigen, mannen, vrouwen en kinderen een diepe indruk maakte. De gewijde spreker herinnerde aan het vrome leven der beide aan een geweldadigen dood ten offer gevallen slachtoffers. Beiden betoonden een bijzonderen eerbied tot de H Maagd, Moeder Gods Maria - en juist in den aanvang van de Meimaand troffen hen onverwacht den dood, welke hen, de vrome zielen, wel voorbereid vond. Ongetwijfeld heeft een gebed tot Maria op hun lippen gelegen en zal de H Maagd hun in de laatste uren van zwaar lijden, de smarten verlicht hebben.

En sprekende over de daders, toonde de priester zich hier een man van vrede en rechtvaardigheid.

De slachtoffers die in betere oorden zijn zullen reeds hen, die hun het geweld aandeden, vergeven hebben.

De straf van den aardschen rechter zullen de daders hebben uit te boeten - maar hernam de priester hier aan de geopende groeve der verslagenen - wien steeds ieder wraakgevoel vreemd was - mag deze straf hen tot inkeer

bringen, moge zij hun strekken tot verbetering van hun leven, maar vooral tot heil van hun onsterfelijke ziel.

Deze woorden van verzoening maakte op de honderden aanwezigen een diepen indruk - de stoerste en oogenschijnlijk o zoo onverschillige mannen zag men met tranen in de oogen. Dit moment op het eenvoudige kerkhof, waar de lente zachte tooisels spreidde, was van een veredelenden aard en riep gelukkig op dat oogenblik de gedachten terug van de wreede onmenselijke daad, die dagen geleden in een ander deel der gemeente gepleegd.

De oude zielenhelder besloot zijn afscheid met een treffend: Requiescant in Pace: de Heer hebbe hunne ziel.

Zwijgend verlieten allen den doodenakker.

De mannelijke bloedverwanten van de verslagenen gingen allen nog eenmaal om het breede graf om een laatste groet te brengen aan hen, die van ons naar beter leven gingen.

De klokken luiden nog.

Velen gingen nog ter kerke en bidden voor anderen.

En dat volk, dat zoo weet te bidden en de dooden te eeren werd door een zeker blad als een minderwaardig geoordeeld.

'n Lichtvaardig oordeel nam reeds menigeen den kroon van het hoofd.

Nadere Bijzonderheden.

Vanmorgen vernamen wij in Wijchen van meer dan een zijde het bericht, dat een der verdachten, nl Kees van den Broek, zou bekend hebben aan den misdaad schuldig te zijn. Dergelijke geruchten teekenen wel de mentaliteit der menschen tegenover de verdachten, de volksmond zwijgt er niet van.

Wij meenen evenwel tot voorzichtigheid te moeten manen in het verspreiden van deze geruchten.

Van bevoegde zijde vernamen wij, dat niet officieel kan bevestigd worden het gerucht dat K v d Br na het overbrengen van K v M als mede verdachte naar Arnhem, bekend zou hebben bij den moord tegenwoordig te zijn geweest. Wel is bekend, dat Kobus Van Munster Dinsdag zich bevond in een weide aan den Stadsdijk nabij de gemeente Nijmegen. Hij vroeg daar aan een jonge vrouw, die juist bezig was de koeien te melken of zij hem niet wat melk kon geven. De vrouw herkende K v M en weigerde daarom melk te geven, maar vertelde hem, waarvan men hem verdacht in Wijchen.

K v M, vermoedelijk woedend geworden, wierp de vrouw op zijde en eigende zich toen wat melk toe.

Gisterenavond zijn door Dr Hesselink uit Arnhem, die in tegenwoordigheid was van den commandant der marechaussee nog vingerafdrukken gemaakt van de beide verslagenen.

De doodskisten werden daarvoor ontzegeld en later opnieuw verzegeld.

Dat Dr Hesselink in het huis van den moord geen vingerafdrukken heeft kunnen opnemen, is onjuist.

De verdachten in den moordzaak, de gebroeders Van den Broek en Van Munster, zijn gisteren voor den rechter van instructie geleid.

Alle drie bleven ontkennen iets met den misdaad te maken hebben.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN Nieuwe arrestaties?⁹

Hedenmorgen bereikte ons het bericht dat er een nieuwe verdachte was aangehouden in den persoon van zekeren v L, die geen vaste woonplaats heeft, maar zwervende is en veel vertoeft in volkslogementen o a in Nijmegen.

Deze man was Zondag ook in Wijchen geweest en staat niet te gunstig bij de politie aangeschreven.

Bij onderzoek ter officieele plaatse, werd ons medegedeeld, dat deze aanhouding wel heeft plaats gehad, maar toch niet direct in verband gebracht moet worden met den moord in de Woezik.

De politie blijft natuurlijk nog voortdurend in de weer en het moet niet bevreemden, dat er af en toe nog wel eens een verdachte in verhoor genomen zal worden.

⁹ Uit *De Gelderlander*, Vrijdag 9 Mei 1924

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN Nadere aanwijzingen?¹⁰

Heden zou zich bij de politie te Wijchen aangemeld hebben die een zeer belangrijke verklaring heeft afgelegd.

Deze persoon, woonachtig te Wijchen, verklaarde in den bewusten nacht van over de Waal huiswaarts te zijn gekeerd van een bezoek aan zijn Meisje en dat hij bij de woning van de verslagen W 5 personen heeft gezien en waaronder te hebben ontdekt de gebroeders Van den Broek en Van Munster.

Bovenstaand gerucht door V D verspreid mist naar wij officieel uit Wijchen vernamen alle grond.

Van bovenstaande aangifte is geen woord aan.

Wel kwam het volgende vast te staan en dat kon ons ook officieel bevestig worden.

Van den verdachten Kobus Van Munster werd o.m. verklaard, dat deze in den nacht van Zondag op Maandag - dus den nacht van den moord - heeft geslapen in den waranda van kafé Loeffen op Alverna.

Dat is nu onwaar gebleken.

Kobus Van Munster heeft daar niet geslapen, maar een andere man, die zich ongesteld gevoelde, maar nu toch pertinent kan verklaren, dat hij den nacht alleen heeft doorgebracht onder die waranda en dat niemand anders daar geweest is.

Bovenstaand V D gerucht is vermoedelijk ontstaan uit dit vaststaand feit.

DE DUBBELE MOORD TE WIJOHEN Nadere aanwijzingen en weer tegenspraken De onschuldigen.¹¹

Het hevige moorddrama houdt de gemoederen nog steeds bezig en gisteren omtrent de daders komen van alle zijden en gaan allerlei richtingen.

Zoo kwam gisteren de volgende opzienwekkende mededeeling:

Gisteren zou zich bij de politie te Wijchen iemand aangemeld hebben, die een zeer belangrijke verklaring heeft afgelegd:

Deze persoon, woonachtig te Wijchen verklaarde in den bewusten nacht over de Waal huiswaarts te zijn gekeerd van een bezoek aan zijn Meisje en dat hij bij de woning van den verslagen W 5 personen heeft gezien en waaronder te hebben ontdekt de gebroeders Van den Broek en Van Munster. Bovenstaand gerucht door een persbureau verspreid, mist naar wij officieel uit Wijchen vernamen, den noodigen grond.

Van bovenstaande aangifte was ter bevoegde plaatse niets bekend.

Wel kwam het volgende vast te staan en dat kon ons ook officieel bevestig worden.

Van den verdachten Kobus Van Munster werd o.m. verklaard dat deze in den nacht van Zondag op Maandag - dus in den nacht van den moord - heeft geslapen in de waranda van

¹⁰ Uit *De Gelderlander*, Vrijdag 9 Mei 1924

¹¹ Uit *De Gelderlander*, Zaterdag 10 Mei 1924

café Loeffen op Alverna.

Dit is nu onwaar gebleken.

Kobus Van Munster heeft daar niet geslapen, maar een andere man, die zich ongesteld voelde, maar nu toch pertinent kan verklaren, dat hij alleen in den nacht heeft doorgebracht onder die waranda en dat niemand anders daar geweest is.

Bovenstaand gerucht is vermoedelijk ontstaan uit dit vaststaand feit.

Bij het noemen van de namen der verdachten werden eenige families het onderwerp der praatmakende gemeente, welke zich hoeden moet voor generaliseerden en daarom niet dadelijk hen mag veroordeelen, die de vaders of de broers zijn van de verdachten.

Vooraf de familie v d Br te Wijchen wordt wel zwaar getroffen, waar juist uit hun midden twee verdachten, nl K en P v d Br werden gehaald.

Vader v d Br is een zeer oppassend man, die veler achting geniet, terwijl ook op de broers der beide verdachten niets valt te zeggen en de oudsten van hen brave huisvaders zijn, die in dienst bij de S S¹² op eerlijke wijze hun dagelijksch brood verdienen.

Men weet, dat Maandag ook door de justitie in verhoor werd genomen, in verband met dezen moord, den opperman P C Toonen. Hij werd, naar ons de officier van justitie nog mededeelde, niet als verdachte aangehouden, maar enkel in verhoor genomen, wijl men meende, dat hij wellicht van den moord iets afwist en de justitie zou kunnen verlichten. P C T werd dan ook voorgeleid en kon onmiddellijk zijn onschuld en alibi bewijzen, zoodat hij dadelijk op vrije voeten werd gesteld.

P C T is in den avond van den moord wel in café K op Alverna geweest en toen ook de beide v d Br's en Kobus Van Munster daar waren.

Tegen tien uur zijn die Zondagavond de ouders van T naar Alverna gegaan en troffen hem daar alléén aan; een clubje jongelui liep voor hem uit - een oudere groep kwam een eindje achter hem aan.

Op verzoek van zijn ouders is T toen met hen naar huis gegaan; onderweg ontmoeten zij nog goede kennissen die met hen naar huis gingen tot aan den ouden Tol.

Om elf uur was het drietal thuis en begaven zij zich allen te rusten.

T is in geen geval bij het moorddrama aanwezig geweest.

Nu gaat men wel een beetje ver, door, nu T niet meer als opperman in dienst te nemen, wijl hij even voor de rechters geleid is om dezen in te lichten.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN¹³

In verband met verschillende verhalen die over dezen moord in omloop zijn wordt ons uit Wijchen als vaststaande het volgende bericht:

Alleen de Gebroeders van den Broek en de beruchte Van Munster bevinden zich voor deze zaak in hechtenis. Het onderzoek heeft uitgebracht, dat Van Munster in den vroegen morgen na den nacht, waarin de misdaad gepleegd werd, in het naburige dorp Neder-Asselt een flesch benzine gekocht heeft. In de nabijheid van het dorp heeft men eenige lappen aan den weg

¹² S S = Staatsspoorwegen [SjD]

¹³ Uit *De Gelderlander*, Dinsdag 13 Mei 1924

gevonden, welke bij onderzoek bloed bleek te bevatten. De politie is nog doende om ook de flesch, die de benzine bevatte, terug te vinden. Indien deze gevonden werd en door den verkoper herkend werd als door hem aan v Munster verkocht, zou dit wel een zeer verzwarend bewijs tegen dezen verdachte zijn.

Denzelfden morgen na den moord heeft deze Van Munster herhaaldelijk een café te Neder-Asselt bezocht. Toen hij er zich weer bevond, is de verdachte Van den Broek regelrecht uit Wijchen naar hetzelfde café gekomen en heeft zich bij Van Munster gevoegd. Dit is te meer opmerkelijk, waar van den Broek dit café nooit bezocht.

De meening te Wijchen is in 't bijzonder tegen den zeer ongunstig bekend staanden Van Munster gericht.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN Nadere aanwijzingen¹⁴.

De justitie zet het onderzoek inzake de dubbele moord krachtig voort. Maandagmorgen is de hond van H Jansen, een buurman van de verslagene W, die enkele dagen voor den moord vergiftigd gevonden werd, opgegraven. Het kadaver is ten onderzoek naar Arnhem overgebracht.

Zaterdag voor den moord gaf K. v.d. Br., een der verdachten, volgens mededeling van zijn moeder, zooals gewoonlijk zijn weekgeld af. Maandagmorgen vertrok hij naar zijn werk. Te Lunen bezocht hij een café en betaalde zijn gelag met een biljet van f 25. Toen hij te Grave aan het werk was en een auto met drie politieagenten zag aankomen, verklaarde hij, dat de politie om hem kwam. Bij zijn arrestatie vond men nog een bedrag van f 22,50. Wat Van Munster betreft vernemen wij, dat hij Vrijdagavond bij zijn zwager te Wijchen kwam. De zwager liet hem binnen, en gaf hem een deken, v M heeft dien nacht op de vloer geslapen, terwijl zijn zwager het raadzaam achtte den geheelen nacht het licht te laten branden, daar hij bang voor hem was.

Zaterdagmorgen vertrok Van Munster per rijwiel in de richting van Nijmegen, doch keerde 's avonds, daar hij een lekken band had gekregen, weer naar het huls van zijn zwager terug. De zwager en diens zoon repareerden den band om Van Munster weer zoo spoedig mogelijk te laten vertrekken. Daarop vertrok deze. Om 7 uur 's morgens van den volgenden dag werd hij in de omgeving van Wijchen gezien. Den morgen na den moord kwam v M om plm 5 uur in café Willems.

Na bier gedronken te hebben begaf v M zich naar café Burgers, een kwartier verder. Hier gebruikte hij vier glazen bier en vertrok toen in de richting Grave. Om plm 7 uur 's morgens arriveerde hij weer bij de Wed Willems en ging van hier uit wederom naar café Burgers. Daar heeft hij toen Kees van den Broek ontmoet. v M zat zich in de handen te wrijven en zei tot de dochter van Burgers, dat zijn handen zeer deden van het harde werk. K v d Br tracteerde en betaalde met een briefje van f 25.

Kees van den Broek is toen naar zijn werk te Grave gegaan en v Munster reed hem 5 minuten later achterop. Belden waren ze op de fiets.

¹⁴ Uit *De Gelderlander*, Woensdag 14 Mei 124

Tegen elf uur is Van Munster bij den winkelier Verheggen geweest. Daar heeft hij om benzine gevraagd en gekregen ook.

Naar de N A verneemt is de voorloopige hechtenis van de drie verdachten van den dubbelen moord te Wijchen, de gebroeders v d Br en v M verlengd met zes dagen.

Het onderzoek berust thans voornamelijk bij de deskundigen dr Hesselink en dr Hulst, die langzaam voortwerken en wier arbeid wel geruimen tijd zal vorderen. Nieuwe arrestaties zullen voorloopig althans niet plaats hebben.

Wij meenen nog nader te kunnen mededeelen, dat het in het huis der verslagen W's ingestelde technisch onderzoek naar vingerafdrukken en andere sporen der aangehouden: zeer bezwarend materiaal tegen de verdachten heeft opgeleverd.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN Een der medeplichtigen heeft bekend.¹⁵

Cornelis van den Broek, een van de verdachten bij den moord te Wijchen heeft hedenmorgen een volledige bekentenis afgelegd.

Uit zijn verklaring blijkt, dat hij en Van Munster in den nacht van 4 op 5 Mei tusschen 12 en 2 uur de woning van den verslagenen Willems en diens zuster Trui zijn binnengedrongen, terwijl Piet van den Broek buiten op den uitkijk bleef staan.

Op het leven dat het tweetal maakte, is Trui Willems komen toelopen.

De beide mannen hebben haar gedreigd te vermoorden, wanneer zij om hulp riep. De vrouw ging toen op haar knieën liggen bidden, Van den Broek en Van Munster begaven zich daarop naar de kamer van Willems, waar Van Munster den ouden man met een hamer bewusteloos sloeg. Daarop gingen beiden terug naar Trui Willems, met wie Van Munster niet nader te noemen handelingen pleegde.

Vervolgens sloeg hij met den hamer de vrouw dood.

Opnieuw ging het tweetal naar de kamer van Willems, die nog bewusteloos was. Van Munster sloeg ook hem met den hamer de hersens in.

Daarop is het hele huis doorzocht. In totaal met f 31,50, gevonden. Van Munster gaf van dit geld aan C van den Broek 25 gulden, maar zei, dat hij 5 gulden terug moest hebben. Van den Broek had maar drie gulden bij zich, die hij aan Van Munster gaf.

De resteerende twee gulden bracht hij den volgenden morgen bij Van Munster in het café bij Nederasselt.

Cornelis van den Broek heeft verklaard, dat hij aan den eigenlijken moord geen aandeel heeft gehad.

Volgens zijn verklaring is alleen Van Munster hieraan schuldig.

Van Munster blijft nog steeds ontkennen.

Het plan van den moord is niet een tijd van te voren ineengezet, doch dienzelfden Zondagavond is het plan bij hem opgekomen.

¹⁵ Uit *De Gelderlander*, Woensdag 14 Mei 1924

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN Een der aangehouden en bekend¹⁶

Gistermorgen heeft Cornelis van den Broek, in het Huis van Bewaring te Arnhem opgesloten, een volledige bekentenis afgelegd.

De "A C" vertelt daarvan o m:

Eindelijk dus, na een week halsstarrig alle schuld te hebben ontkend, heeft v d B een bekentenis afgelegd. Hij verklaarde met Van Munster het huis te zijn binnengedrongen, om aan de 68 jarige vrouw een bedrag van f 6,50 te hebben afgeperst. De vrouw werd vervolgens mishandeld en doodgeslagen. Den 75 jarigen man sloegen ze bewusteloos en toen hij weer bijkwam sloegen ze ook hem dood. Ze stalen uit het huis slechts een bedrag van f 25, zoodat deze dubbele moord om slechts ruim dertig gulden gepleegd is. V d Broek verklaarde, dat Van Munster de hoofddader was.

De moordenaars zullen voor de Arnhemsche rechtbank terecht staan; naar alle waarschijnlijkheid zal de zaak in verband met het zedenkwetsende, met gesloten deuren worden behandeld.

Een gelukwensch aan den burgemeester, rijks- en gemeentepolitie te Wijchen die dadelijk bij onderzoek van den dubbelen moord den juisten weg blijken ingeslagen te zijn, eere ook aan de wijze, waarop het verdere onderzoek in deze zaak te Arnhem is geleid en een der daders van deze gruwelijke misdaad reeds na korten tijd tot bekentenis is gebracht en dat niettegenstaande de aanwijzingen zwak waren, aldus merkt de "A C" terecht op. Feitelijk bestond aanvankelijk tegen bekl v M geen andere aanwijzing dan zijn slechte reputatie. Hij, de man, die al ongeveer 10 jaren in de gevangenis heeft doorgebracht, die al vonnissen wegens zware mishandelingen van 4 en 5 jaren achter den rug heeft en die te Wijchen den naam "horentjestikker" had gekregen, achtte men tot alles in staat, ook tot deze misdaad. Die naam "horentjestikker" geeft reeds op zich zelf een blik op het karakter van dezen man, die goede gezonde koeien in de weide een spijker in de kop sloeg, waarna een handlanger van hem den anderen dag de zieke, doodgebleven koe voor een appel en een ei kwam opkooien en de winst samen werd gedeeld.

Nadere bijzonderheden.

Naar C v d B verklaart, heeft v M op weg naar Cornelissen Zondagavond al voorgesteld in te breken bij Schamp, maar Kees verklaarde daaraan niet te willen meedoen. Na het bezoek bij Cornelissen is het drietal al weer volgens Kees, verder gegaan, richting naar het spoor. Op voorstel van v M hebben ze toen ingebroken in het wachthuisje, waar Piet eenigen tijd geslapen heeft. Daarop zou v M gezegd hebben: "Kom nou mee, dan gaan we de Woezik in." "Waarom?" vroeg Kees v d B. "Dat zul je wel zien", antwoordde v M. Weer ging het drietal op weg en onderweg heeft v M gezegd: "Bij Willem zit wel een duitje", waarbij hij voorstelde daar in te breken, de beide oude menschen te doden en een slag te slaan.

Bij het erf gekomen hebben v M en C v d B een klein raampje opengebroken, terwijl Piet, die zwaar beschonken was, buiten bleef. De vrouw, gewekt door het lawaai, kwam toelopen, doch werd onder bedreiging door v M het stilzwijgen opgelegd. Vervolgens werd den man met een houten hamer bewusteloos geslagen. Dit alles moet door v M geschied zijn. Kees stond

¹⁶ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 15 Mei 1924

onderwijl in den gang bij de oude vrouw, die stond te bidden. Na den man bewusteloos geslagen te hebben heeft v M de vrouw geld afgedwongen. Zij gaf hem f 6,50, waarop v M haar toegevoegd moet hebben: "Je hebt nog meer geld?" Hij greep de 68 jarige vrouw hierop aan. Het schijnt dat de vrouw hem toen herkend heeft, althans v M moet tegen Kees v d B gezegd hebben: "Ze schijnt me te kennen, nu moet ze er ook maar aan", waarop hij haar eveneens de hersens insloeg. De man gaf nog teekenen van leven en werd door het beest-mensch nu ook verder afgemaakt.

Vervolgens zijn de twee mannen naar geld gaan zoeken, waarbij Kees bijlichtte. v M stelde hierna voor eerst nog een stukje te eten alvorens de woning te verlaten, doch hiervoor voelde v d B niets. Buiten heeft v M hierop een deel van het geld - in een kist hadden zij nog f 25 gevonden - aan Kees v d B gegeven.

De volgende morgen hebben de daders elkaar weer ontmoet in het café Burgers. Tot zoover het verhaal van C v d B.

Aanvankelijk wilde ook hij geen woord loslaten en het schijnt, dat zijn broer Plet, in 't besef van zijn onschuld, het eerst is gaan praten.

Deze bleef nl zijn onschuld betuigen, maar gaf toch tevens vrij duidelijk te verstaan, dat v M er meer van wist. Toen dit later den broer C v d B werd voorgehouden, schijnt deze tot nadenken gebracht te zijn en eindelijk viel hij - ook al in 't besef dat zijn broer onschuldig was - door den mand. v M blijft tot nu toe echter pertinent ontkennen. Doch er zijn nog eenige aanwijzingen tegen hem. Bij het lijk van Willemsen, die gebrekkig was en daarom met behulp van een stok liep, heeft men dien stok in drie stukken gevonden. Aan dien stok kleefden eenige haren van goed en het microscopisch onderzoek heeft een verrassende overeenkomst getoond tusschen die vezels en de stof, waaruit v M's pak is samengesteld.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN¹⁷

De "A C" was in de gelegenheid om de foto's te bezichtigen welke de gerechterlijke scheikundige dr W F Hesselink vervaardigd heeft in de woning van de slachtoffers van den dubbelen moord te Wijchen.

Dr Hesselink heeft o a een foto gemaakt van de rechterhand van den zwerver Van Munster, welke een eigenaardigen wond aan den ringvinger vertoonde. De "A C" vernam nog, dat de kleeren van beide verdachten als 't ware een afspiegeling gaven van hetgeen er in het huis van Willems is geschied. Deze kleeren zijn bedekt met fijne spatjes bloed, die door hun aard en verspreidingswijze geheel correspondeeren met de gepleegde moorden, van den beginne af zijn die bloedvlekjes van groot belang geweest voor het onderzoek, omdat daaruit viel op te maken, dat men in de goede richting werkte. Het onderzoek van ander materiaal voor het vaststellen van het aandeel van de schuld van ieder der verdachten in het misdrijf, wordt door dr Hesselink nog voortgezet; er zijn gevonden vingerafdrukken, voetafdrukken en haren, terwijl ook nagelvuil van de verdachten wordt onderzocht, Reeds nu kan worden vastgesteld, dat het gerechtelijk scheikundig onderzoek, dat bij Dr Hesselink bij misdrijven als hier plaats vindt, on-

¹⁷ Uit *De Gelderlander*, Vrijdag 16 Mei 1924

ontbeerlijk te achten voor de constructie van het bewijs der schuld; gezegd kan worden, dat dr Hesselink nu reeds over een belangrijke hoeveelheid materiaal van dien aard beschikt. Voorts vernemen wij, dat door de marechaussee ten huize van de moeder van C van den Broek in beslag zijn genomen verschillende kledingstukken (een overhemd, een das en een broek) waarop bloedsporen zijn aangetroffen.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN Bijzonderheden¹⁸

Over den gruwelijken moord op Willems en zijn zuster te Wijchen vernamen wij nog een aantal bijzonderheden.

Van Munster blijft hardnekkig volhouden, dat hij van den misdaad niets afweet, doch de aanwijzingen tegen hem stapelen zich nog voortdurend op. Dat Kees van den Broek is gaan spreken is voornamelijk te danken aan zijn broer Piet, die heeft uitgelaten, dat Van Munster het tweetal zou hebben geanimeerd: "Kom, ga mee naar de Woezik (het buurtschap waar de moord werd gepleegd) op!" Later heeft hij deze woorden weer ingetrokken, maar de justitie kon er haar voordeel mee doen bij Kees van den Broek, die tengevolge hiervan aan het praten is gegaan.

Piet van den Broek onderschrijft thans volkomen de verklaringen, welke door zijn broer zijn afgelegd.

Kees van den Broek beroept er zich thans op, dat hij gehandeld heeft onder den invloed van Van Munster. Men dient echter wel in het oog te houden, dat Van Munster het eerste door het nauwe raampje het huis van Willems is binnengegaan, zoodat Kees toen nog de volle gelegenheid had om te ontvluchten.

Wij hebben nog gemeld, dat voor de woning der vermoorden voetstappen zijn gevonden, die voorloopig bedekt zijn met pannen. Het onderzoek dezer indrukken voor overeenkomst met de schoenen der verdachten heeft echter nog niet veel opgeleverd, omdat de indrukken gedeeltelijk door een hagelbui - het had dien nacht gehageld - waren weggevaagd.

Tegen alle drie de verdachten is rechtsingang verleend. De zaak wordt voor de Amhemsche rechtbank behandeld.

DE MOORD TE WIJCHEN¹⁹

Men schrijft ons uit Wijchen:

De verdachte Piet van den Broek, in de moordzaak van 5 Mei alhier betrokken, is vooreerst in vrijheid gesteld. Men weet dat P v d B buiten het huis stond, toen binnen de moord gepleegd werd.

MOORDZAAK TE WIJCHEN²⁰

¹⁸ Uit *De Gelderlander*, Zaterdag 17 mei 1924

¹⁹ Uit *De Gelderlander*, Dinsdag 10 Juni 1924

²⁰ Uit *De Gelderlander*, Zaterdag 9 Augustus 1924

De Rechtbank heeft de beide beklaagden in deze zaak, nl J v M en C v d Br beiden gedetineerd, naar de terechtzitting verwezen, zoodat deze zaak binnenkort voor de Rechtbank zal worden behandeld.

Aan den beklaagde v M wordt ten laste gelegd, dat hij in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 te Woezik, gemeente Wijchen, ten einde den door hem voorgenomen diefstal gemakkelijk te maken, W W en G W van het leven heeft beroofd, door hen zoodanig met een houten hamer op het hoofd te slaan, waardoor hun schedels zijn verbrijzeld en het weefsel hunner hersenen is vernietigd en zij tengevolge van de bekomen wonden zijn overleden.

Den beklaagde v d B wordt ten laste gelegd, dat hij in bedoelden nacht met v M uit de woning van genoemde W heeft weggenomen een bedrag van f 25 en eenige eetwaren, nadat zij door een raampje bedoelde woning waren binnengeklommen.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN²¹

De Arnhemsche Rechtbank zal op Dinsdag 16 September de zaak van den dubbelen moord te Wijchen behandelen.

DE MOORD TE WIJCHEN De dagvaarding²²

Dinsdag a s wordt voor de Arnhemsche Rechtbank behandeld de Wijchensche moordzaak. Aan Van Munster is ten laste gelegd dat hij in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 te Woezik gemeente Wijchen opzettelijk Willem Willems en Geertruida Willems van het leven heeft beroofd door met het oogmerk hen te dooden opzettelijk en gewelddadig met een houten hamer hen een of meerdere slagen op het hoofd toe te brengen waardoor hunne schedels zijn verbrijzeld en het weefsel hunner hersenen gedeeltelijk is vernietigd en zij van de bekomen verwondingen kort daarop zijn overleden, welk feit hij heeft gepleegd met het oogmerk om de uitvoering van een door hem voorgenomen na te noemen diefstal voor te bereiden of dien diefstal gemakkelijk te maken of bij betrapping op heeterdaad aan zich zelven hetzij straffeloosheid, hetzij het bezit van het wederrechtelijk verkregene te verzekeren, terwijl hij dan ook van te voren of tezeldertijd of even daarna met het oogmerk van wederrechtelijk toe-eigening uit een in gemelde woning staande kist heeft weggenomen een bankbiljet van 25 gulden en een aantal eieren, een en ander toebehoorende aan Willem en Geertruida Willems voornoemd althans aan een hunner in ieder geval aan een ander dan aan hem beklaagde, terwijl tijdens het plegen van bovengenoemde misdrijven nog geen vijf jaren waren verlopen sedert hij beklaagde een tegen hem wegens poging tot zware mishandeling gepleegd met voorbedachten rade bij vonnis der Arrondissements-Rechtbank te Arnhem d d 22 Juni 1920 uitgesproken gevangenisstraf van drie jaren geheel had ondergaan.

²¹ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 21 Augustus 1924

²² Uit *De Gelderlander*, Vrijdag 12 September 1924

Aan C van den Broek is ten laste gelegd dat hij in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 omstreeks een uur en alzoo gedurende den voor den nachtrust bestemden tijd te Woezik gemeente Wijchen tezamen in vereeniging met Jacobus Van Munster met het oogmerk van wederrechtelijke toe-eigening uit de woning bewoond door Willem en Geertruida Willems heeft weggenomen een bankbiljet van 25 gulden en een hoeveelheid eieren, een en ander toebehoorende aan Willem Willems en Geertruida Willems voornoemd althans aan anderen of een en ander dan aan hem beklaagde en genoemde Van Munster hebbende Van Munster en hij beklaagde zich den toegang tot gemelde woning verschaft door, nadat zij tezamen een voor een raampje dier woning zich bevindend luik open hadden getrokken en nadat Van Munster voornoemd het raampje naar binnen had opengedrukt door het alzoo geopende raampje de woning binnen te klimmen.

Er zullen tien getuigen worden gedagvaard.

**ARNHEMSCHE RECHTBANK
DE MOORD TE WIJCHEN
K VAN MUNSTER VOOR DE RECHTERS²³**

Het was in den morgen van 5 Mei 1924 een ontstellend bericht dat er binnenviel over den moord op den landbouwer Willems en diens zuster te Wijchen. Het was een afschuwelijke onmenselijke moord, waarbij twee oude menschen in koele bloede waren neergeslagen in eigen huis middernacht.

De misdadigers waren des nachts het huisje in een der afgelegen Wijchensche wijken te midden van stille boerenhuizen gebouwd, binnen gedrongen door een zijraampje, dat uitkwam op de z g geut en waarlangs men de huiskamer der beide oude menschen kon bereiken. De menschjes waren reeds te bed en werden gewekt door het kabaal, dat de twee nachtelijke inbrekers maakten, nl K Van Munster en Kees van den Broek, die uit de buurt Alverna waren afgezakt naar de Woezik, waar de W's woonden. Of hun drijfveer moordlust, roofmoord of dronken baldadigheid geweest is?

Er werd bij die inbraak, gepaard aan dubbelen moord, gestolen.

Van de drie personen die aanvankelijk verdacht werden, bleken alleen Kobus Van Munster en Kees van den Broek in het huis te zijn binnengedrongen, terwijl een jongere broer van K v d Br, nl Piet van den Broek buiten voordeur was blijven staan.

De twee inbrekers hebben het halve huis doorzocht en toen de twee oude menschen wakker geworden alarm dreigde te maken, werden zij volgens verklaringen van K v d Br, voor den rechter van instructie afgelegd, door K v M in koele bloede neergeslagen. Met een hamer zou K v M de hoofden der beide oude menschen ingeslagen hebben.

Na den moord werd geld gestolen en werden levensmiddelen uit het huis der W's medegenomen.

Des morgens werd de moord ontdekt door buurlieden die er zich over verbaasd hadden dat de beide W's zoo laat opgestaan waren en niets van zich lieten hooren tegen hun gewoonte in, daar zij anders reeds zoo vroeg bij de hand waren.

²³ Uit *De Gelderlander*, Dinsdag 16 September 1924

Een daarna onmiddellijk ingesteld onderzoek ten huize der W's ontvouwde het drama: de oude broer en zuster lagen met verpletterende hoofden en half ontkleed op de vloer - zij in de huiskamer, hij in zijn opkamertje, waar hij gewoonlijk sliep, nl dicht bij het keukentje, waar de misdadigers waren binnengedrongen door het luikje.

Onmiddellijk werd de burgemeester als hoofd der politie gewaarschuwd die dadelijk een onderzoek begon en de justitie te Arnhem deed waarschuwen. De justitie was spoedig ter plaatse in den Officier van justitie Jhr Mr Nahuys, den rechter Commissaris Mr Quintus en den griffier Mr Crommelin. Deze leidde het hoofdonderzoek.

In het feit, dat in den nacht voor den misdaad K v Munsters en de v d Broeks en anderen uit geweest waren in Alverna en daar zelfs min of meer de boel op stelten gezet hadden, gaf de politie al dadelijk eenigerlei spoor. In die richting werd al dadelijk gezocht.

Eerst arresteerde men iemand die part noch deel had aan de misdaad.

Toen werd Kees van den Broek, die Maandagmorgen rustig naar zijn werk te Grave was gegaan, opgespoord en aangehouden. Hij kon zijn alibi van Zondag op Maandag 4 op 5 Mei moeilijk bewijzen, werd dientengevolge in arrest gehouden.

Zijn jongere broer P v d Br werd in den namiddag gearresteerd als verdacht van medeplichtigheid.

Toen men hem naar Arnhem geleidde, zeide hij ronduit: Je zult zien, ze houwen me daar niet vast

Inderdaad kwam deze verdachte binnen weinige dagen weer op vrije voeten, daar mede uit de verklaringen van zijn broer K v d Br kwam vast te staan dat P v d Br niet mede naar binnen was gegaan tijdens den moord, maar buiten was blijven wachten.

Den morgen van den moord hadden K vd Br en K v M elkander ontmoet op den weg naar Grave, in kafé in Overasselt.

Nadien was men het spoor van K v M bijster geraakt, en hield hij zich vermoedelijk een dag of twee op in de uitgestrekte Maas-weilanden tusschen Grave en Mook.

In den morgen van Woensdag 7 Mei verscheen hij plotseling in Wijchen, ten huize van zijn zuster, die dicht in de buurt, waar de moord op de beide Willemsen gepleegd was, woonde.

Daar werd K v M gearresteerd door den rijksveldwachter, denzelfden dag werd hij nog gevankelijk naar Arnhem overgebracht tot verlichting der bewoners van Wijchen en omgeving, die hem weerden als een hoogst gevaarlijk man, tot alles in staat. K v M legde tot heden geenerlei bekentenis af.

Heden nu diende zijn zaak na een rechterlijke voorbereiding van ruim vier maanden voor de Amhemsche rechtbank.

Er waren in deze zaak tien getuigen à charge opgeroepen.

Als getuige deskundige werd gehoord Dr Hesselink, die verschillende vingerafdrukken in het huls van den moord had kunnen nemen.

Geen der advocaten had zich als verdediger van Kobus Van Munster willen opwerpen, zoodat den bekl als verdediger moest toegevoegd worden Mr Bonnike uit Arnhem.

Getuigen à decharge werden niet gehoord.

Op de publieke tribune was veel belangstelling.

Toen beklaagden waren binnengeleid - zij bleven kalm - las de Officier van Justitie de dagvaarding voor. Deze luidde o m:

Aan Van Munster is ten laste gelegd, dat hij in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 te Woezik,

gemeente Wijchen opzettelijk Willem Willems en Geertruida Willems van het leven heeft beroofd door met het oogmerk hen te doden opzettelijk en gewelddadig met 'n houten hamer hen een of meerdere slagen op 't hoofd toe te brengen, waardoor hunne schedels zijn verbrijzeld en het weefsel hunner hersenen gedeeltelijk is vernietigd en zij tengevolge van bekomen verwondingen kort daarop zijn overleden, welk feit hij heeft gepleegd met het oogmerk van wederrechtelijk toe-eigening uit een in gemelde woning staande kist heeft weggenomen een bankbiljet van 25 gulden en een aantal eieren een en ander toebehoorende aan Willem en Geertruida Willems voornoemd althans aan een hunner in ieder geval aan een ander dan aan hem beklaagde, terwijl tijdens het plegen van bovengenoemde misdrijven nog geen vijf jaren waren verlopen sedert hij beklaagde een tegen hem wegens poging tot zware mishandeling gepleegd met voorbedachten rade bij vonnis van de Arrondissements Rechtbank te Arnhem d d 22 Juni 1920 uitgesproken gevangenisstraf van drie jaren geheel had ondergaan.

Aan C van den Broek is ten laste gelegd, dat hij in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 omstreeks een uur en alzoo gedurende en voor de nachtrust bestemde tijd te Woezik gemeente Wijchen, tezamen en in vereeniging met Jacobus Van Munster met het oogmerk van wederrechtelijke toe-eigening uit de woning bewoond door Willem en Geertruida Willems heeft weggenomen een bankbiljet van 25 gulden en een hoeveelheid eieren, een en ander toebehoorende aan Willem Willems en Geertruida Willems voornoemd althans een anderen of een en ander dan aan hem beklaagde en genoemde Van Munster hebbende Van Munster en hij beklaagde zich den toegang tot gemelden woning verschaft, door, nadat zij tezamen een voor een raampje dier woning zich bevindend luik hadden opengebroke en nadat Van Munster voornoemd het raampje naar binnen had opengedrukt door het alzoo geopende raampje die woning binnen te klimmen.

Als getuige à charge waren opgeroepen twee deskundigen en wel: H Reulen, opperwachtmeester der Marechaussees te Nijmegen, H J Loeffen, caféhouder te Wijchen, A J Bevers, smid te Wijchen, P A van den Broek, broer van één der beklaagden, 24 jaar, arbeider te Wijchen, H van Debber, rondreizend koopman te Afferden, D Teunissen, rijksveldwachter te Wijchen, E de Ridder, gem veldwachter te Wijchen, Cornelis van den Broek, een der beklaagden contra Van Munster, gedetineerd in het Huis van Bewaring te Arnhem en de deskundigen dr J P L Hulst te Leiden en dr W F Hesslink, scheikundige te Arnhem. Een der beide beklaagden Van Munster blijft halsstarrig de misdaad ontkennen.

De Rechtbank was als volgt samengesteld:

Mr F O van der Dussen, president;

Mr Viruly, Griffier;

dhr Mr W H Nahuys, Officier van Justitie;

Mr H W van Tienhoven en Mr P C A Boelens, rechters.

Reeds lang voor den aanvang van de zitting stonden er honderden menschen voor het justitiegebouw - de rijksveldwacht hield de rustige menigte op eerbiedigen afstand van den ingang.

Toen de zitting aanving, stond de publieke tribune stampvol - van de zijde der balie werd veel belangstelling getoond.

K van den Broek verscheen het eerst voor de rechtbank. K v d Br, geboren te Vught in 1897²⁴,

²⁴ Cornelis van den Broek, geboren Vught 14.10.1897, wijk C nr.118, zn v Johannes Martinus van den Broek, spoorbeambte, en Adriana Rovers.

wonende te Wijchen.

De griffier Mr Viruly, las de ten laste legging voor.

Aan beklagde K van den Broek is ten laste gelegd, dat hij in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 omstreeks een uur en alzoo gedurende den voor den nachtrust bestemden tijd te Woezik, gemeente Wijchen, tezamen en in vereeniging met Jacobus Van Munster met het oogmerk van wederrechterlijke toe-eigening uit de woning, bewoond door Willem en Geertruida Willems, heeft weggenomen een bankbiljet van 25 gulden en een hoeveelheid eieren, een en ander toebehoorende aan de vermoorden.

Van Munster en hij zouden zich den toegang tot de woning verschaft hebben door tezamen een zich voor een raampje der woning bevindend luik open te trekken. Nadat Van Munster het raampje naar binnen had opengedrukt, zouden zij dan door dat raampje binnengeklommen zijn.

Er zullen in de strafzaak tien getuigen worden gehoord.

De president: v d Broek, je weet wat je ten laste gelegd wordt en je bekent het feit?

- Ja mijnheer

- Dat alles is geschied zooals je ten laste gelegd is? Je bent 's avonds uit geweest. Je bent geweest met je drieën in verschillende cafe's aan den Teersdijk. Alle drie was je meer of minder onder invloed van sterken drank. Onderweg naar huls werd het plan geopperd ergens in te breken. Eerst willen jullie inbreken bij Schamp aan den Graafschenweg. Daar zag je van af - omdat je zei - K v d Br zei, geen zin te hebben, wijl je 's morgens vroeg op je werk moest zijn.

Intusschen ging je broer P v d Br, die wel het meeste dronken was, langs den weg slapen. Met K v M ging je toen verder de Woezik in.

- Heeft toen K v M het voorstel gedaan om bij Willems in te breken?

- Ja, K v M deed dat.

- Je wist dat daar Willems woonde?

- Och ja, maar niet goed.

- Een van jullie ging nabij het huis van W zoeken in een naburig schuurtje naar een hamer en ijzer.

- Ja mijnheer.

- Met dien hamer en dat ijzer hebben jullie het zijraampje opengemaakt?

- Ja dat is gebeurd.

- Jij met K v M zijn door het raampje binnen gedrongen?

- Ja.

- Jij had geen licht bij je, v M wel?

- Ja mijnheer

- In de binnenkeuken gekomen hebben jullie iets omgestooten - daardoor ontstond rumoer en is vrouw W wakker geworden. Deze riep daarop: Is daar wat?

- Ja.

- Heb je toen hooren zeggen, dat K v M zei tegen vrouw W: wees stil en hou je mond?

- Ja..

- Heb je toen gehoord, dat K v M na In een zijkamertje gegaan te zijn, sloeg op iemand?

- Neen nou ja

- Je hebt slagen horen vallen?

- J a .

- Je hebt gezien dat de man .
- Ik heb gezien dat de man met zijn hoofd in de handen voor de stoel zat.
- Je hebt dus opgemerkt, dat de man gewond was?
- J a .
- Je hebt gezien dat K v M een bankbiljet van f 25 uit een kist genomen had?
- J a .
- Je hebt later gezien dat K v M geld vroeg aan vrouw W?
- J a .
- Je hebt ook gezien dat K v M geld kreeg van vrouw W?
- Ja.
- K v M heeft daarop ontucht gepleegd?
- Ja.
- K v M heeft gezegd dat de vrouw er ook aan moest.
- J a
- Na dit gebeurd was heb je alles doorzocht, kisten, kasten enz.
- J a
- K v M zei tegen je: We hebben f 25 en eenige centen?
- Ja.

Uit het verder verhoor bleek nu, dat beide beklaagden K v M en K vd Br met behulp van lampen en kaarsen het hele huis doorzocht hebben.

Nadat zij alles doorsnuffeld hadden zijn de beklaagden naar buiten gegaan met als buit f 25 en eenige centen en 21 eieren.

K v d Br kreeg f 10, voor P v d Br waren ook f 10 bestemd - K v d Br kreeg nog 21 eieren.

De beide v d Br's gingen naar huis - K v M toog naar Alverna.

Uit Kees' verklaringen bleek, dat P v d Br niets gedaan heeft.

De president sprak zijn verontwaardiging uit, dat K v d Br zoo koud en onverschillig kon blijven bij al deze verklaringen, waarbij hij een vreeselijk drama onthulde.

- Kon jij je zoo beheerschen bij het drama, dat je K v M maar rustig liet begaan bij de misdaad.

- Mijnheer, ik was zoo bevangen door vrees en angst, dat ik niets durfde te doen.

- Je was toch zeker niet zoo zenuwachtig en bang, dat je, buiten gekomen mededeelde in de buit, waarvoor twee menschen moesten geslachtofferd worden. K v d Br die alles volledig bekende, antwoordde hierop niet meer. Jhr Mr Nahuys, de Officier van Justitie, merkt op dat hij hier nog wilde toepassen op bekl K v d Br art 91 W v S. Bekl had zich nl buiten weten en willen van de beide slachtoffers bevonden op hun terrein.

Dat feit wilde het O M nog aan de dagvaarding zien toegevoegd.

De eerste get. D Teunissen, rijksveldwachter te Wijchen verklaarde des morgens op het terrein van den moord voetsporen gevonden te hebben. Een voetspoor met rubberzolen en een voetspoor van gewone schoenen had getuige gezien. Aan het keukenraampje waren door hem inbraaksporen ontdekt. Aan de gordijnen had hij bloedsporen ontdekt en in de kamers zag hij de lijken liggen van de beide W's, de lijken waren bijna geheel ontkleed. Get vond 's morgens ook alle kastladen opengetrokken en kisten opengebroken. De luiken van het huis waren allen dicht. De hoofden van beide slachtoffers waren vreeselijk verminkt.

Get vond in de put voor het huis den bebloeden hamer, waarmede de moord gepleegd was; verder werd een kaars gevonden.

Deze kaars, half afgebrand, lag ook bij de put.

Get had al dadelijk verdenking tegen K v M, die vroeger meer gebruik gemaakt had van een hamer bij zijn misdaden.

Bovendien wees het relletje, 's avonds te voren gebeurd in Alverna, ook in de richting naar de huidige beklagden.

Als tweede getuige werd gehoord E de Ridder, gemeente-veldwachter te Wijchen, die verklaarde ook den wanordelijken toestand in het huis der W's na de misdaad waargenomen te hebben. Get verkl bovendien op het erf der v d Br's een oude, ineengeslapte bus gevonden te hebben, waarin nog een eierschaal lag.

K v d Br verklaarde nog, dat zijn moeder nimmer zoo'n bus gehad had, maar hij kon niet zeggen, dat zijn broer P v d Br die bus met eieren mee naar huis gebracht had.

Get Anna Burgers, dochter van een kastelein in de buurtschap Lunen, verklaarde dat Maandagmorgen K v M in de herberg een glas bier kwam drinken, daarna nog een tweede. Later kwam K v d Br ook in het kafé en dronk er bier. K v d Br betaalde daar met een bankbiljet van f 25. Get heeft niet gezien, dat K v M geld van K v d Br gekregen heeft.

K v d Br vertrok eerst naar Grave, daarna ging K v M kalmpjes heen.

Het O M vraagt nog eens, o a aan bekl of hij inderdaad tegen K v M gezegd heeft dat hij er niet voor te vinden was voor eenigerlei mishandeling. Bekl beaamde dit.

Het O M nam vervolgens rekwestoir in deze hoogst treurige en weezinwekkende zaak. Het aandeel dat K v M en K v d Br in deze zaak hebben gehad is zeer verschillend geweest.

K v d Br heeft alleen diefstal willen plegen, K v M heeft ter vergemakkeling van dien diefstal belde oude menschen willen vermoorden.

Het O M had vernomen van den burgemeester, dat de beide v d Br's wel gevaarlijk waren maar niet in staat tot dergelijke misdaad. De burgemeester achtte K v M wel in staat tot dergelijke misdaad.

De zaak moet nu gesplitst worden. K v d Br heeft dan ook een andere tenlastelegging dan K v M.

Het bewijs van de schuld van K v d Br is te bewijzen - het O M ging in verband hiermede het verloop van het misdrijf na. Het bewijs is wettig overtuigend bewezen mede door de bekentenis van K v d Br zelf.

K v d Br verdient een zeer zware straf. De misdaad in den nacht op twee oudjes is zeer laaghartig. Afschuwelijk was deze daad.

Bekl heeft wel niet gewild den dood van deze slachtoffers, maar hij heeft toch toegezien, niet verhinderd den misdaad. Hij heeft zelf mee het huis doorzocht na den moord.

Bekl heeft geprofiteerd van de opbrengst van den misdaad. Er is f 32,50 gestolen. Hij nam er zelf f 20 van.

Het O M eischte wegens diefstal met braak en geweldpleging tegen K v d Br zeven jaar gevangenisstraf.

De verdediger Mr Bonnike riep alleen de clementie in voor bekl.

Op bekl rust een verpletterende schuld.

In zijn voordeel kan nochtans uitgelegd worden, dat dit feit is gepleegd in ernstige staat van dronkenschap.

Uit het dossier bleek, dat dronkenschap in Wijchen een chronisch periodiek verschijnsel is.

Daar wordt veel gedronken - vele jongelui maken daar Zondags veel misbruik van drank. Dat blijkt uit vele zaken van de justitie.

Bekl is slachtoffer van deze plaatselijke kwaal.

Bekl heeft aan K v M van te voren nog gezegd, toch vooral geen moord te plegen. Bekl is geparalyseerd door de snelle opeenvolging van schrikwekkende feiten.

Verdediger wees er op dat er in bekl K v d Br een diep berouw leeft. Toen verdediger hem gezegd had dat hij deze bekl alleen zou verdedigen op gronden van clementie en meer niet, vond bekl dat goed. Hij verlangde geen andere verdediger.

De pleiter vroeg clementie, wees op bekl rondborstige bekentenis, op nadeelen van lange gevangenisstraf en besloot met een verzoek om clementie.

Bekl werd nog eens voorgeleid.

Hebt U nog wat te zeggen, K v d Br?

- Mijnheer, ik weet dat ik straf verdiend heb, maar zo'n zware niet.
- Heb je berouw? vroeg de pres.
- Ja mijnheer ik weet dat ik schuld heb.
- Waarom heb je dan geen tevredenheid met deze eisch?
- Ik weet dat ik schuld

Nu werd Kobus Van Munster voorgeleid - die kalm binnenkwam.

K v M is geboren 1885 in Wijchen - was daar woonachtig en verrichtte grond arbeid. Hij woonde in bij zijn zwager Kopp.

De griffier Mr Viruly las de dagvaarding voor. Aan bekl Van Munster werd ten laste gelegd dat hij in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 te Woezik, gemeente Wijchen opzettelijk Willem Willems en Geertruida Willems van het leven heeft beroofd. Met het oogmerk hen te doden zou hij opzettelijk en gewelddadig met een houten hamer hen een of meer slagen op het hoofd toegebracht hebben, waardoor hunne schedels zijn verbrijzeld en het weefsel hunner hersenen gedeeltelijk was vernietigd.

Ten gevolge van de bekomen verwondingen zijn, gelijk bekend, beiden kort daarop overleden. Het feit is, volgens de dagvaarding, gepleegd met het oogmerk om de uitvoering van een door v Munster voorgenomen na te noemen diefstal voor te bereiden, dien diefstal gemakkelijk te maken of bij betrapting op heeterdaad aan zichzelf en hetzij straffeloosheid, hetzij het bezit van het wederrechtelijk verkregene te verzekeren.

Hij zou dan ook daarna, met het oogmerk van wederrechtelijk toeigening uit een in de woning staande kist een bankbiljet van 25 gulden en een aantal eieren weggenomen hebben, een en ander toebehoorende aan Willem en Geertruida Willems.

Tijdens het plegen van bovengenoemde misdrijven waren nog geen vijf jaren verlopen, sedert Van Munster een tegen hem wegens poging tot zware mishandeling, gepleegd met voorbedachten rade bij vonnis van den Arrondissementsrechtbank te Arnhem d d 22 Juni 1920 uitgesproken gevangenisstraf van drie jaren geheel had ondergaan.

De president herinnerde hem aan oude feiten om op recidive te wijzen.

- Herinner jij je niet, dat je hier voor drie jaar terug terecht stond, wegens zware mishandelingen van je zwager van Esch?
- Neen mijnheer.
- Dat is gemakkelijk zoo vergeetachtig te zijn.
- Herinner jij je niet meer te Breda in de gevangenis gezeten te hebben voor verschillende misdaden?
- Neen mijnheer.
- Herinner jij je niet je broer mishandeld te hebben.

- Neen mijnheer. Ik herinner me wel eens gestraft te zijn.

- Herinner jij je niet hoeveel jaren je in de gevangenis te Arnhem doorgebracht hebt?

- Neen

Sinds 1904 heb je verschillende - zelfs 12 misdaden gepleegd.

- Bekl herinnert zich niet eens meer het stil verhoor van den rechter- commissaris!

Op alles antwoordt bekl maar:

- Ik weet het niet meer. Ook omtrent de laatste misdaad herinnert hij zich niet veel meer.

De president voegde hem ten slotte toe:

- Ik weet het niet, ligt als op je mond bestorven.

De president gaat nu met bekl naar de voorgeschiedenis van den moord op de beide Willemsen en wat er na den moord gebeurd was.

- Bekl herinnerde zich niets - hij wist niet eens meer dat hij benzine gekocht had om zijn handen te wasschen.

De president wees er op dat bij v d Br bloedvlekken op de kleeren gevonden werden.

Toen heeft K v M - aldus de pres - in onvervalscht Nederlandsch tegen zijn zwager gezegd:

- Die stomme mieters

Bekl herinnerde zich dat ook niet meer.

De president voegde hem ten slotte toe:

- Toen je voelde, dat je steeds meer in het nauw gedreven werd, wist je geen andere uitweg meer dan maar alles te ontkennen en van niets meer te weten.

Er werd bekl nog op gewezen dat hij bijzondere zorg gedragen had, dat zijn kleeren, welke hij in den nacht van den moord gedragen had, van alle bloedspatten ontdaan werden. Hij had daar benzine voor gebruikt.

Bekl ontkende ook dat alles en scheen zijn geheugen wel verloren te hebben.

Als deskundige werd gehoord Dr Hesselink, die bleef bij reeds eerder afgelegde verklaringen, welke in een deskundig rapport zijn vastgelegd.

Dr Hulst uit Amsterdam, die het sectieonderzoek op de lijken der verslagenen heeft verricht, bleef bij zijn deskundige verklaringen, in rapport vastgelegd.

Dr P Bierens de Haan, arts, specialiteit in zielsziekten, bracht een rapport uit over bekl K v M en kwam tot de volgende konklusies:

1. Jacobus Van Munster is een zeer pathologisch figuur.
2. Hij is blijvend zeer gevaarlijk voor de samenleving en moet blijvend geïnterneerd worden.
3. Hij is ontoerekenbaar te achten.
4. Geneeskundig overwogen is zijn plaats niet in de gevangenis (waar hij in de cel waarschijnlijk snel geestelijk achteruit zal gaan), maar in het krankzinnigengesticht, waar hij met anderen te zamen zeer eenvoudig landwerk zal kunnen verrichten en waar zoo zijn geestelijk verval zooveel mogelijk tegengehouden zal worden.

Mocht de rechtbank, gezien den korten tijd, dien ik voor mijn onderzoek beschikbaar heb gehad, deze konklusie voorbarig achten, zoo gevoel ik vrijmoedigheid haar dringend een nader deskundig onderzoek in overweging te geven.

Als getuige werd nu ook weer gehoord de rijksveldwachter Theunissen, die ongeveer gelijklopende verklaringen aflegde als in de zaak tegen K v d B. De hamer, waarmede de misdaad gepleegd werd, werd aan K v M vertoond.

- Ken je die hamer nog? vroeg de pres aan K v M.
- Neen mijnheer.

Opvallend was, hoe mechanisch als 't ware beklagde op alles reageerde.

De nietszeggende kop bleef onbeweeglijk, verriet niet de minste emotie.

Get de Ridder, gemeenteveldwachter te Wijchen, herhaalde de verklaringen, afgelegd in de zaak tegen K v d Br.

De gele schoenen van v Munster lagen op het podium - deze schoenen zou hij bij de misdaad aangehad hebben.

- Zijn die schoenen van jou?

- Ja, ik heb gele schoenen, maar ook zwarte

De broek, welke hij in den nacht van 4 op 5 Mei droeg, herkent hij.

Gepoogd wordt, bij bekl herinneringen op te wekken aan Breda - hij blijft stom daarover.

Er wordt hem een brief voorgelegd welke hij uit Breda zou gestuurd hebben aan *t bureau van Gemeentewerken te Nijmegen om een baantje.

Ook dien herkent hij niet - rustig gaat hij weer naar zijn plaats.

- Wonderlijk, dat jij je niets meer herinnert - voegt hem de president toe. K v M blijft onverstoort.

De marechaussee Rönner, die mede het vooronderzoek geleid had ter plaatse, werd gehoord als getuige en deelde mede, hoe het onderzoek in zijn gang gegaan was. Get had van een zwager van K v M vernomen, hoe bekl in een courant gelezen had, dat hij verdacht werd van moord.

Toen heeft K v M zich ook sterk uitgelaten over de z g stommiteit van v d Br om bloedverwanten in zijn kleeren te laten zitten.

Get had ook wel degelijk van K v M vernomen, dat deze benzine voor reiniging van de fiets gebruikt had.

Bekl zou zelfs verklaard hebben, dat hij er vijftig gulden voor over had, wanneer zij den dader van de afschuwelijke misdaad gevonden hadden.

Getuige Loeffen verklaarde, dat in den nacht van 4 op 5 Mei Van Munster niet aan de deur heeft geklopt.

Eerst in den morgen tegen zessen, heeft bekl bij hem aangeklopt en is later per fiets in de richting Grave verdwenen.

Getuige Bevers, smid te Wijchen, die in den nacht van 4 op 5 Mei in de waranda van café Loeffen heeft geslapen, verklaarde, dat daar Van Munster niet geweest is. Toen getuige tegen twee uur vertrok, zag hij v M nog nergens.

Getuige H van Bebber, koopman te Afferden (L) verklaarde, dat hij K Van Munster al 12 jaar kende, maar hem nog nimmer zoo zenuwachtig zag, als den morgen na den moord.

v M werd beangst door het minste gekef van een hondje en deed zoo vreemd, dat getuige, die dien dag naar Wijchen had willen gaan; maar thuis bleef op verzoek van zijn vrouw.

De getuige H P Jansen²⁵, landbouwer te Wijchen, deed een omstandig verhaal van het ontdekken van den moord en herkende den hamer, waarmede de moord gepleegd was, als die van zijn vader.

De hamer had gelegen in de schuur naast het huis van de beide verslagenen. Getuige Burgers herkende K Van Munster als de man, die des Maandagsmorgens K van den Broek in het café van haar vader ontmoet had.

²⁵ Hendrikus Petrus Jansen, geb. Heumen 4.3.1904, molenaar, zoon van Hendrikus Petrus Jansen en Joanna Petronella Schamp, wonend Woezik D31.

Als laatste getuige voor de pauze werd nog gehoord Piet van den Broek, een broer van Kees. De president wees hem op het gewicht van den eed, en zei, hoe deze getuige voor den rechter-commissaris soms tegenstrijdige verklaringen had afgelegd.

Getuige gaf toe, dat hij op den avond voor den moord met zijn broer Kees en Van Munster was uit geweest. Hij had voor den rechter-commissaris verklaard, dat men maar aan moest houden op Van Munster. Die zou het wel gedaan hebben. Getuige verklaarde, dat op 't uur toen de moord gepleegd werd, hij in de heg in de buurt geslapen had, Later zag hij K v M en zijn broer terugkomen, terwijl K van den Broek een keteltje met eieren aan hem overgaf.

Deze eieren bleken onvreemd uit het huis van de beide Willemsen.

Op de vraag van den president, of hij niet wist, wat K v M en K v d Br gingen doen op W's erf, zei getuige, dat hij daarvan geen vermoeden had. Wel gaf getuige toe, dat hij van zijn broer K van den Broek gehoord had, dat de beide W's waren doodgeslagen.

Ook had K v M verklaard: Wanneer ik geweten had, dat er bij Willems zoo weinig geld zat, zou ik het niet gedaan hebben, maar verraadt jullie me niet, anders krijg ik levenslang.

Beklaagde Van Munster aanhoorde deze verklaringen onaangedaan.

Tenslotte verklaarde P van den Broek nog, dat zijn broer Kees tegen hem gezegd had: "Van Munster heeft ze alle twee doodgeslagen".

Hierna was het pauze. Kwart over twee werd de zitting weer geopend.

Het O M eischte aan het einde van zijn rekwlstoir een levenslange gevangenisstraf.

Daarna kreeg de verdediger Mr Bonnike het woord.

ARNHEMSCHE RECHTBANK DE MOORD TE WIJCHEN TEGEN K VAN MUNSTER LEVENSLANGE GEVANGENISSTRAF GEEISCHT²⁶

De verdediger Mr Bonnike vraagt een nader psychiatrisch onderzoek van K v M, die tot 't laatste oogenblik alle schuld bleef ontkennen.

In den namiddagsittling, die om half drie aanving, was er al weer even groote belangstelling als in de ochtendzitting.

De openbare tribune stond weer overvol, buiten voor het hek wachtten weer honderden. Weer waren er vele leden van de balie.

Het getuigenverhoor werd nu voortgezet met Kees van den Broek.

De president wees hem op de beteekenis van den eed en bezwoer hem niets dan de waarheid te zeggen en niets meer mede te deelen dan hij zeker wist.

- Hoe was je bij K v M gekomen? vroeg de pres.

- Dat weet ik niet, ik was uitgegaan met P Toonen, wij gingen eerst naar café Loeffen, toen naar Konings, daarna naar Cornelissen aan den Teersdijk

- Waar kwam K v M bij je?

- Dat weet ik niet meer - in café Teersdijk waren we met ons drieën, mijn broer Piet en K v M.

- Toen jullie de Teersdijk verlieten, waar ging je toen heen?

- Toen wilde v M gaan inbreken eerst bij Schamp op den weg naar Grave.

²⁶ Uit *De Gelderlander*, Woensdag 17 September 1924

Ik maakte bezwaar daartegen, wijl ik den volgenden morgen weer vroeg naar het werk in Grave moest.

Eerst gingen we toen even rusten in het spoorhuisje - aan de lijn Nijmegen - 's Bosch. Met drieën gingen wij dan op weg naar het erf van Willems Woezik.

Eerst liepen we over het erf van Jansen, daar heeft P v d Br wat opgeraapt, een hamer.

Daarop zei v M, geef mij dat. P v d Br deed het en gaf een houten hamer aan K v M over, die al gewapend bleek met een ijzer. Verder deed get op vragen van den president het omstandig verhaal van den inbraak en daarop volgenden moord.

Get bleef aanvankelijk staan in de eerste kamer en hoorde toen dat K v M tegen vrouw W zei: hou je mond. Daarna hoorde get in een andere kamer een harden slag en werd de oude man Willems geslagen. Later zag hij deze in elkaar geslagen tusschen stoel en bed zitten op diens kamer. De oude man gaf nog teekens van leven.

Get verklaarde nog, dat K v M tegen vrouw W gezegd heeft: Als je je mond houdt, dan doe ik je niets. Toen v M den man half dood geslagen had, wendde hij zich tot de vrouw, die hem f 6,50 gegeven had, nadat K v M om geld gevraagd had. Als de vrouw hem toegevoegd had: Bertus, wat hebben we jouw misdaan, dat je zoo doet?.....had K Van Munster geroepen:

- Ze kent me; ze moet er ook maar aan.

Hij heeft dan ook daarop beide slachtoffers doodgeslagen en ging na den dubbelen moord op zijn doode gemak de handen wasschen. Get verklaarde nog beproefd te hebben K v M van deze misdaad af te houden. K v M doorzocht nu het heele huis en vond toen f 25.

Samen met de f 6,50 van vrouw W had v M toen f 31,50.

Get verklaarde nog dat K v M het lijk der vrouw belicht heeft en zich onmiddellijk gedragen heeft tegenover de vrouw.

Na den misdaad verlieten beiden het huis door de voordeur, wierp v M den hamer in de put.

Dadelijk daarop zou K v M verklaard hebben, wij hebben nou f 30, dat is voor ieder f 10.

- Heeft je broer dan meegeholpen? vroeg de pres aan bekl.

- Neen.

- Waar was deze dan gebleven?

- Dat weet ik ook niet.....

Get verklaarde nog, dat K v M na de misdaad nog een eindje met de beide v d Br's is opgelopen.

K v M en K v d Br spraken af elkander den volgenden morgen bij Burgers in Overasselt te ontmoeten.

Mr van Tienhoven vroeg nog:

- Jullie zijn door de voordeur het huis van W uitgegaan?

- Ja.

- Dus jullie hebben de voordeur ontsloten!

- Heb je gezien, dat K v M een wonde aan de hand had? vroeg de pres.

Get herinnerde zich niet zuiver dat K v M een wondje aan de hand had.

- Weet je dan niet, dat het slachtoffer W zich nog verweerd heeft.

- Neen.

- Zag je dan niet, dat voor het bed van W nog een gebroken stok lag?

- Dus je weet niet, dat de oude W zich met dien stok nog verdedigd heeft?

- Neen.

Get gaf wel toe, dat gedurende het misdrijf in de kamer twee lampen stuk gemaakt zijn.

v ~

K v M heeft een doosje met goud laten liggen en heeft K v d Br tijdens den moord nog eene maal ter assistentie geroepen in de gang.

Get verklaarde bovendien, dat hij K v M nimmer eerder ontmoet had sinds dien ontslag uit de gevangenis, voor den avond van den moord.

Als getuige deskundige werd nu gehoord Dr Hulst uit Leiden, wiens technisch rapport werd voorgelezen, waaruit bleek, dat beide slachtoffers gewelddadig zijn doodgeslagen.

Dr Hesselink kwam in zijn rapport tot de konklusie, dat door hem opgenome vingerafdrukken en bloedspatten op v M's kleeren hem den indruk gaven, dat K v M den dubbelen moord gepleegd heeft.

Get kon vingerafdrukken laten zien, welke kleefde op den hanger van 't groene lampje, dat bij den moord gebruikt is.

Spr's indruk was, dat het luikje met geweld geopend is, en dat de oude W zich verdedigd heeft met een steenen pot.

In het huis vond get bij onderzoek bloedspatten tot hoog tegen de muren. Op tegels voor het bed van den verslagen W waren door get deskundige krassen gevonden, welks juist overeen kwamen met eenigerlei oneffenheid op de hak van M's schoenen. Get had deze oneffenheden niet kunnen ontdekken op de hakken van de schoenen van K v d Br.

Bovendien had get deskundige op de kleeren van K v M fijne bloedspatjes kunnen vinden, de in de rechtszaal aanwezige microscoop wees zulks uit. Get liet een broek van K v M zien, welke doorprikkeld was met bloedspatten. Getuigens onderzoekingen wezen uit, dat K v d Br slechts toegekeken had en geen rol in den moord gespeeld had.

De president bracht aan Dr Hesselink een kompliment voor diens akkuraat en deskundig onderzoek.

Dr Bierens de Haan wiens konklusies wij reeds vermeldden, verklaarde in zijn meening eenigszins veranderd te zijn sinds de laatste verhooren van bekl. Get achtte bekl niet meer in staat tot een daad, als nu door hem gepleegd is. Bekl is een geboren geestelijk minderwaardige, hij lijdt aan een verstandelijke achteruitgang en is op 't oogenblik absoluut ontoerekenbaar. Of bekl dat ook was op het moment van de misdaad, kan get niet met zekerheid zeggen.

Bekl is een criminele imbeciel en een sterk overdreven simulant, wat betreft het geheugen, defekt.

Get blijft bekl toch gevaarlijk achten voor de gemeenschap.

(Get merkt op, dat zijn onderzoek met het oog op den slechts kort beschikbaren tijd niet intensief genoeg had kunnen geschieden om een afdoend oordeel over K v M te kunnen geven).

Bekl is in hevige mate behebd met ethische defecten, en get acht bekl thans niet meer een geraffineerden misdadiger. De psychiater achtte ten slotte bekl thans ontoerekenbaar, maar niet voor drie maanden.

Mr Bonnike, de verdediger, vroeg aan get, of deze bekl zoo dement acht, dat deze zelf zijn verdediging niet kan voeren voor de rechtbank?

Getuige acht bekl daartoe niet in staat.

Get acht een normaal mensch niet in staat tot een misdaad, als hij verrichtte. Mr Bonnike vroeg nog, of de deskundige geen nader Psychiatrisch onderzoek noodig achtte, om de zuivere psychiatrische gesteltenis van bekl te leeren kennen. Get achtte zulks wel gewenscht.

Rekwistoir

Het O M nam nu rekwistoir. In den morgen van vijf Mei vernam het O M van den moord. Met Mr Quintus en Dr Hesselink begaf hij zich naar Wijchen.

Het tooneel, daar aanschouwd, was ontzettend.

De officier ging nu in zijn rekwistoir het verloop van de instruksie na. Na eerste onderzoek kwam men al tot de overtuiging, dat geen vreemdelingen dit misdrijf gepleegd hadden. De daders hadden de moordtuigen in de buurt gezocht - dus waren zij geen vreemdelingen, die wapens van elders meegebracht hadden.

Al dadelijk wezen sporen naar de verdachte daders van den Br en van M. Vooral naar den laatste, die reeds meerdere misdrijven, o a een broedermoord op zijn geweten had²⁷.

De Zondagsche kleeren van de Gebrs v d Br werden direkt in beslag genomen. K v d Br werd gearresteerd, maar ontkende alle schuld aanvankelijk.

K v M werd eerst 7 Mei gearresteerd - nadat hij eenige dagen rondgezworven had.

De vermoedens van den burgemeester van Wijchen, dat deze drie meer zouden weten van den misdaad, bleken niet ongegrond.

Wie den moord gepleegd had?

Het O M ging nu dieper op de instruksie in.

K v M werd al dadelijk voor hoofddader aangezien - K v d Br werd wel beschouwd als een ruweling, maar niet als een moordenaar, die K v M moest zijn.

Uit getuigenverklaringen leidde het O M ook schuld bewijzen tegen K v M.

K v M's verklaringen, dat hij Zondag en Maandagnacht bij kafé Loeffen geweest is, bleken onjuist.

De verklaringen van Bebbler over v M zijn evenmin gunstig voor bekl K v M.

De verklaringen en rapporten van Dr Hesselink en Dr Hulst zijn van groote beteekenis in deze zaak en bezwarend voor K v M.

Het O M bracht hulde aan deze mannen der wetenschap.

De officier ging akkoord met Dr Hesselink's meening, dat K v d Br slechts toeschouwer is geweest van de misdaad.

De vingerafdrukken en schoensporen, door Dr Hesselink gevonden, wijzen ook op K v M's schuld.

K v M had een wonde op de hand, welke wonde nog werd aangetroffen na diens aanhouding, drie dagen naderhand.

Deze wonde wees eveneens op K v M's schuld. K v d Br had immers K v M met een bloedende hand gezien bij het misdrijf.

Deze wonde was zeer waarschijnlijk veroorzaakt bij de zelfverdediging van den ouden W.

De getuigenverklaringen van K v d Br kloppen met de bevindingen van Dr Hesselink.

Het wettig overtuigend bewijs is geleverd voor K v M's schuld.

Wat nu de straf betreft?

De ernstigste straf is hier zeker verdiend - iedereen in de zaal zal het hierover met spr eens zijn.

Het droeve drama, zoo ernstig en afschuwelijk, verdient een zware bestraffing.

Spr meende zeker, dat bekl geestelijk minderwaardig is - maar of hij geheel ontoerekenbaar is?

²⁷ Zie bijlage 1.

Was bekl ontoerekenbaar, toen hij het misdrijf pleegde?

De deskundige, Dr Bierens de Haan, achtte bekl niet geheel ontoerekenbaar, op den dag van den misdaad.

Toegegeven zij, dat bekl aanvankelijk niet dan indruk maakte, dat hij tot zulk een misdaad in staat bleek.

Toch zou het O M niet gaarne de konsekwensie aanvaarden van aan ontoerekenbaarverklaring van bekl, die eventueel in een krankzinnigengesticht opgesloten, later weer als geheel hersteld, in de maatschappij zou worden toegelaten.

Da maatschappij dient van een gevaarlijk persoon, als bekl K v M is, verlost te worden.

Hat O M eischte dan ook tegen bekl K Van Munster wegens doodslag, voorafgegaan door geweldpleging en inbraak, levenslange gevangenisstraf.

Bij dezen eisch volgde er op de tribune goedkeurend grompelp.

Bekl K v M bleef zelf onberoerd - deze eisch drong blijkbaar niet tot hem door.

De verdediging.

Mr Bonnlike, de verdediger, herinnerde aan het vreeselijke van den misdaad en wees er op, dat hem de verdediging was opgelegd, buiten zijn wil om. Pleiter is overtuigd, dat bekl geen normaal mensch kan zijn. Spr acht hem niet ten volle toerekenbaar.

Er was voor bekl geen voldoende motief tot de daad, ook niet. De omstandigheid, dat er een oorzaak aan ontbreekt, dient het vermoeden op te wekken van psychische afwijking. Dat is hier inderdaad het geval. Gesprekken met bekl in de gevangenis gevoerd, gaven spr de overtuiging, dat bekl zich niet zuiver bewust was van hetgeen gebeurd was met hem. Bekl bleek zich zelfs niets meer te herinneren van het lot van zijn eigen broer, die gevallen was als slachtoffer van de mishandeling van K v M. Bekl herinnert zich niet eens recente gebeurtenissen uit eigen familiekring.

Bekl nam bij die gesprekken een houding aan, welke wees op geestelijke achterlijkheid en op groote vergeetachtigheid en tamelijke onverschilligheid voor dingen om hem heen.

Volgens den verdediger dacht bekl wel dikwijls aan God - en bad hij zelfs in de gevangenis het Onze Vader, met zekere devootheid.

Van den moord herinnerde hij zich echter niets meer.

De verdediger, die verschillende psychiatrische gevallen bestudeerd had, wist geen raad met dit geval van bekl en riep toen de medewerking in van Dr Bierens de Haan als deskundige.

Volgens spr's overtuiging staat hier voor de rechtbank een persoon, die lijdt aan volslagen psychiatrische afwijking. Bekl is psychisch zoo achterlijk, dat hij aan den verdediger zelfs geen gegevens kon verschaffen voor de verdediging, Bekl leed aan simulatie. Pleiter kon ook niet anders konkludeeren dan tot een nader psychisch onderzoek van bekl.

Pleiter verbaasde zich er over, dat tijdens het vooronderzoek geen psychisch onderzoek naar bekl geestelijke vermogens is ingesteld vanwege de justitie.

Pleiter konkludeerde, dat in de gegeven omstandigheden niet definitief kan beslist worden over het lot van deze bekl, die momenteel niet toerekenbaar is.

Spr wilde bekl voorlopig doen opbergen in een krankzinnigengesticht - om hem daar te kunnen observeeren, teneinde het verder verloop van diens psychiatrischen teruggang na te kunnen gaan,

Men moet hier een tusschenweg zoeken voor deze bekl.

Bekl mag hier niet lijden door de onvolledigheid der wetgeving. Spr kon als verdediger gerust

naar voren brengen, dat bekl als abnormaal mensch deze daad gepleegd heeft. Juridisch kan pleiter de schuld niet dadelijk aantonen en wijst er op, dat men de verklaringen van de beide v d Br's met het noodige reserve moet aanvaarden.

De beide v d Br's pleiten hier ook voor hun eigen leven en heil en kunnen elkander hierin helpen.

Het verhaal van K v d Br is als de hoeksteen van het schuldbewijs.

Bekl K v M blijkt niet in staat om zich te verdedigen. Hier staan er nu twee tegen een - de twee v d Br's die volkomen opgewassen zijn tegen K v M en over volle verstand beschikken en heel goed begrijpen wat de gevolgen van hunne verklaringen kunnen zijn. K v M die hier alleen staat en geestelijk minderwaardig is. Spr hoopt, dat de rechtbank zal ingaan op spr's eerste verzoek, nl een psychiatrisch onderzoek alvorens definitieve uitspraak volgt.

Wij moeten eerst de gegevens van dezen man afwachten - alvorens hem te veroordeelen voor nu en zijn toekomst besl. de verdediger.

Ten slotte riep de president nogmaals bekl v M voor de rechters.

De president vroeg aan bekl. of hij nog iets te zeggen had.

- Ja, ik heb het niet gedaan, ik heb die menschen niet dood gemaakt.

Zij zijn doodgegaan.

- Zeg nu maar doodgeslagen, hernam de pres. Jij weet toch wel, dat je gevangen genomen bent? vroeg de pres.

- Ja.

- Je weet toch ook wel, dat je met z'n drieën uit geweest bent - met de beide v d Br's.

- Neen.

En bekl liep weer onbewogen naar de beklagdenbank.

Toen buiten bekend was geworden, dat tegen K v M levenslange gevangenisstraf was geëischt, ging er onder de menigte een goedkeurend gemompel op - evenals op de publieke tribune gebeurd was.

De uitspraak werd bepaald over veertien dagen.

DE MOORD TE WIJCHEN **v Munster tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld.** **v d Broek tot 7 jaar.²⁸**

Heden deed de Amhemsche Rechtbank uitspraak in den geruchtmakenden moordzaak te Wijchen.

Tegen Kobus Van Munster, dader van den dubbelen moord, was door het O M wegens moord, Inbraak en diefstal, levenslange gevangenisstraf geëischt. De verdediger pleitte voor een nader psychiatrisch onderzoek en vooreerst opsluiting ter observatie in een krankzinnigengesticht.

De zitting werd eerst te kwart voor elf geopend. President v d Bussen las het vonnis tegen Kobus Van Munster voor die het onbewogen aanhoorde, De veroordeeling luidde levenslange gevangenisstraf, overeenkomstig den eisch van het O M. Toen v Munster werd weggevoerd wendde hij zich tot het publiek en riep: "ik heb niets gedaan."

²⁸ Uit *De Gelderlander*, Dinsdag 30 September 1924

Naar wij vernemen, zal - indien Van Munster geen hooger beroep aantekent - de verdediger Mr Bonnike dit doen.

Kees van den Broek werd overeenkomstig den eisch van het O M tot 7 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Of hij in hooger beroep zal gaan, staat nog niet vast.

DUBBELE MOORD TE WIJCHEN²⁹

Door den beklagde in deze zaak J Van Munster is hooger beroep aangetekend tegen zijne veroordeeling tot levenslange gevangenisstraf, terwijl door den Officier van Justitie zoowel voor deze beklagde als voor C v d Broek, die tot 7 jaar gevangenisstraf werd veroordeeld, hooger beroep is ingesteld.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN³⁰

Het Wkbl v h Recht schrijft:

Naar aanleiding van de rechtbank, waarover wij schreven, bereikt ons van verschillende zijde het bericht, dat de beklagde, over wiens toerekeningsvatbaarheid twijfel was gerezen, zou gebleken zijn niets anders te zijn dan een Simulant, bij wien van een werkelijke psychische stoornis geen sprake is. Van andere zijde werd volgehouden, dat hij ongetwijfeld zou zijn een imbeciel, met in elk geval sterke verminderde toerekeningsvatbaarheid. Aan welke zijde hier de waarheid is, kunnen wij niet beoordeelen en wij wagen ons daaromtrent zelfs niet aan een gissing, al mogen wij opmerken, dat simulatie minder zeker is dan het den leek toeschijnt en dat zelfs bij blijkbare simulatie een psychose nog allerminst uitgesloten is. Doch over dit alles willen wij niet twisten. Alleen stellen wij er prijs op zeer uitdrukkelijk te verklaren, dat ook dan, wanneer blijken mocht, dat de beklagde niets anders is dan een simulant en volkomen toerekeningsvatbaarheid, ons oordeel over de behandeling te Arnhem niet de minste wijze ondergaat en behoeft te ondergaan. Bij die behandeling was omtrent de psychischen toestand van den beklagde redelijke twijfel gerezen; met dien twijfel had moeten zijn rekening gehouden en op dien grond had een ernstig onderzoek moeten zijn ingesteld. Ons bezwaar was en is niet, dat de beklagde werd veroordeeld, doch dat hij werd veroordeeld zonder behoorlijk onderzoek.

De mogelijk later gebleken psychische normaliteit verandert geen jota aan dit bezwaar.

DE MOORD TE WIJCHEN Een bekentenis van den dader³¹

Volgens mededeelingen van Mr Bonnike, verdediger van v M, in de geruchtmakende zaak te Wijchen, heeft K v M zelf verklaard den geweldigen moord gepleegd te hebben. K v M had voor de Arnhemsche Rechtbank slechts gesimuleerd. Zijn hooger beroep voor het Hof te Arnhem zal nu wel komen te vervallen.

²⁹ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 9 October 1924

³⁰ Uit *De Gelderlander*, Maandag 20 Oktober 1924

³¹ Uit *De Gelderlander*, Zaterdag 25 Oktober 1924

MOORD TE WIJCHEN
Toch in hooger beroep³²

Dinsdag 20 November a s zal door het Gerechtshof te Arnhem in hooger beroep behandeld worden de strafzaak tegen J Van Munster, die door de Arnhemsche Rechtbank wegens den dubbelen moord te Wijchen is veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf en tegen C van den Broek, die wegens diefstal bij gelegenheid van dien moord werd veroordeeld tot 7 jaar gevangenisstraf. De beklaagde Van Munster moet intusschen aan zijn verdediger hebben bekend. Van den Broek zal waarschijnlijk ook voor het Hof worden verdedigd door Mr Bonnike, terwijl aan Van Munster als verdediger is toegevoegd Mr B F Everts, advocaat te Arnhem.

DE MOORD TE WIJCHEN
De behandeling voor het Arnhemsche Hof
Tegen v d Broek 9 Jaar geeischt.³³

Heden stonden in hooger beroep voor het Gerechtshof te Arnhem terecht Cornelis van den Broek en Jacobus Van Munster, die wegens de Wijchensche moordzaak tot resp 7 jaren en levenslange gevangenisstraf waren veroordeeld.

Van den Broek werd verdedigd door Mr A V M Bonnike, terwijl voor Van Munster Mr S Tromp Meesters de verdediging op zich genomen had.

Het aantal getuigen was veel kleiner dan bij de behandeling van de zaak voor de rechtbank. Van de zijde der verdediging was voor Van Munster weer als getuige geroepen de psychiater dr P Bierens de Haan te Zeist.

Van de zijde van het O M is een viertal getuigen deskundigen opgeroepen, waartoe ook dr Hesselink behoort. Tevens zijn als getuigen-deskundigen drie gevangenisdoctoren opgeroepen, die Van Munster behandeld hebben, en wel de doctoren van de strafgevangenis te Arnhem en Breda en de bijzondere strafgevangenis te Scheveningen.

Onlangs hebben in de persberichten de ronde gedaan, dat Van Munster aan zijn vorigen verdediger Mr Bonnike een volledige bekentenis zou hebben afgelegd.

Van Munster heeft alleen aan zijn verdediger medegedeeld, dat hij tijdens de zitting van de rechtbank gesimuleerd heeft. Zijn ontkenning is hij echter blijven handhaven; hij kwam ten dien aanzien op zijn eerste verklaringen terug, gaf een alibi op en beschuldigde nu de gebroeders van den Broek van den moord. Hij verklaarde dat, toen het plan tot inbraak in de woning van Willems door hem geopperd was, hij onmiddellijk zich heeft teruggetrokken. Zijn verwondingen zouden zijn ontstaan, doordat hij met de hand op een steenhoop was gevallen, aldus de "N A Ct".

De zaak v d Broek

Onder groote belangstelling op de publieke tribune nam hedenmorgen de behandeling der zaak tegen C v d Broek een aanvang.

Het Hof was als volgt samengesteld:

mr Klassez, president, mr de Menton Bake en mr dr Vos van Steenwijk, griffier mr de Jong van

³² Uit *De Gelderlander*, Woensdag 29 Oktober 1924

³³ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 20 November 1924

Arkel, advocaat-generaal mr Cnopius.

In de zaak v d Broek werd als getuige gehoord A H, mecanicien te Nijmegen, die zes maanden, voor het feit plaats greep, v d Broek trof en van deze hoorde, dat er in Woezik een "braakje" te doen was, v d Broek ontkent dit. De adv generaal rekwireert thans 9 jaar gev straf, met aftrek van preventief, op grond van bekentenis.

De verdediger Mr Bonnike acht vier jaar meer dan genoeg en beveelt van den Broek aan in de klementle van het Hof.

Zaak Van Munster

Men seint ons nader:

Na elf uur diende het hooger beroep van Kobus Van Munster.

Het Hof is samengesteld als in de zaak voornoemd.

Er was groote belangstelling op de publieke tribune.

Als deskundigen werden gehoord dr W F Hesselink, scheikundige te Arnhem en de gevangenisdoktoren Dr van Dijk, Dr Wijsman en Dr P Portheime, resp uit Arnhem, Breda en Scheveningen.

Dr Portheime verklaarde beslist, dat K Van Munster een psychopaat is.

De verdediger Mr Tromp Meesters, die blijkbaar Mr Everts verving, vroeg of de deskundige thans met het oog op de levensloop van K Van Munster, waarvan pleiter de voornaamste feiten opnoemde, terwijl men bekl kent door Van Munster verblijf in de gevangenis, zeker is, of men hier met een psychopaat te doen heeft?

Verder vroeg verdediger, of de deskundige kon verklaren, of het noodig was, dat een psychologisch onderzoek voor de geestvermogens van v M moet ingesteld worden en of bekl staande onder den invloed van sterken drank, de moordzaak pleegde.

De deskundige wilde op deze vragen nog niet aanstonds antwoorden.

Inmiddels werd de zitting geschorst tot twee uur.

GERECHTSHOF TE ARNHEM
De dubbele moord te Wijchen
Tegen K v d Br zwaarder straf geeischt en
tegen K v M, die zijn onschuld bepleitte, levenslang.³⁴

Geen psychiatrisch onderzoek

Voor het Gerechtshof werd gisteren in hooger beroep behandeld de zaak van den beruchtmakende Wijchensche moorden.

Het Hof was als volgt samengesteld:

Mr Klaassenz, president; mr de Menton Bake en mr de Vos van Steenwijk: griffier mr de Jong van Arkel; advocaat-generaal mr Cnopius.

In de zaak tegen K v M, die ditmaal eens niet simuleerde, werden eenige geneesheeren-deskundigen gehoord, die K v M in de verschillende gevangenissen van nabij bestudeerd hebben.

Cornells van den Broek verklaarde geheel bij zijn voor de Rechtbank afgelegde verklaringen te blijven.

³⁴ Uit *De Gelderlander*, Vrijdag 21 November 1924

De eenige getuige, de electriciën H uit Nijmegen met wien bekl vroeger heeft gewerkt, verklaarde, dat bekl hem verteld had zes maanden vóór den moord, dat hij een inbraak wist bij boerenmensen in Brabant.

Bekl ontkende daarover gesproken te hebben.

De advocaat-generaal mr Cnopius wenschte de politie geluk voor den goeden kijk welke zij hadden op de beklagden, die gisteren terecht stonden. Adv-generaal eischte tegen beklagde oplegging van een gevangenisstraf voor den tijd van 9 jaar. Wanneer een veroordeeling van den hoofddader volgt, moet voor bekl v d Broek een veroordeeling van 7 jaar te gering worden geacht.

Bekl heeft toegestemd alles wat hij voor de Rechtbank verklaarde. Als bekl niet mee had willen doen had hij weg kunnen loopen, zijn broer kunnen roepen, in ieder geval niet deel moeten nemen aan de verdeling van den buit.

Dit meende de adv-generaal te moeten opmerken tegen de bewering van K v d Br, dat hij gehandeld heeft onder K v M's invloed.

Adv-generaal eischte veroordeeling van bekl tot negen jaar gevangenisstraf met aftrek van de preventieve hechtenis, omdat bekl bekend heeft.

De verdediger Mr Bonnike is tot de overtuiging gekomen, dat bekl inderdaad de clementie verdient, welke pl voor hem wil inroepen. Bekl is te beschikken als een gelegenheidsmisdadiger. Hij was voor het plegen van dezen daad een ijverig en rustig arbeider, Pl wijst voorts op het milieu, waaruit bekl voortkwam.

Bekl stond onder den paralyseerenden invloed van v Munster en heeft zich niet aan diens macht durven onttrekken. Hij was versuft door den drank en dit moet als een verzachtende omstandigheid worden aangemerkt.

Hij was voorts bevreesd, dat v Munster vuurwapens bij zich had, die deze, zoo v d Broek zich niet gewillig betoogde, tegen hem zou keeren. De misdaad moet niet gezien worden uit het oogpunt van mededaderschap, maar in het licht, dat bekl slachtoffer is van v Munster.

Pleiter riep de clementie van het Hof voor beklagde in.

De diefstal op zich zelf zou met een jaar voldoende gestraft zijn, voegt men daarbij het feit, dat bij nacht is ingebroken en de verdere verzwarende omstandigheden, dan zou volgens pl vier jaar de maximum straf zijn, welke aan deze bekl kan worden opgelegd.

Na eindverhoor verklaarde bekl nog, dat hij niet in staat was om zich te onttrekken aan den invloed van v Munster, die van alles aanleiding was.

De zaak K Van Munster

Vervolgens werd behandeld de zaak tegen Jacobus Van Munster.

Bekl beantwoordde de gebruikelijke vragen van den president.

Er zijn vier getuigen gedagvaard.

Gelijk men weet, gedroeg K v M zich voor de Rechtbank als een man, die zijn geheugen kwijt was. Hij kon zich toen niet meer herinneren van wat vóór, tijdens en na den moord gebeurd was.

Nu was hij heel anders.

Bekl volgde alles oplettend.

Dr Hesselink als deskundige gehoord, bleef geheel bij zijn rapport volharden. De president maakte hem zijn compliment over de nauwkeurige en uitvoerige wijze van behandeling van deze zaak.

Bkl verklaarde, dat hij niet bij Willems in huls is geweest. De bloedspatten op zijn kleeren

kunnen niet afkomstig zijn van Willems en zijn zuster, maar van een geit, welke hij geslacht heeft.

De deskundigen

De deskundige Dr Hesselink deelde mede dat de aard en de vorm van de gevonden bloedspatten er op wezen dat zij afkomstig waren van de verslagene. Daarna wordt gehoord de heer A van Dijk, geneesheer in de strafgevangenis te Arnhem, die op grond van observatie in bekl iemand ziet met eenigszins psychiatrischen aanleg.

Bekl is iemand die snel reageert op een impuls en bleek niet dom te zijn, toonde zich voortdurend lastig en dit werd aanleiding om te verzoeken hem in de bijzondere strafgevangenis te Scheveningen te plaatsen.

De deskundige Dr Wijsman uit Breda, heeft in de strafgevangenis te Breda, waar hij tot tweemaal toe heeft vertoefd, onderzocht en geestelijke afwijkingen waargenomen. Het kan zijn, dat die afwijkingen een gevolg waren van gevangenispsychose of van een reeds bestaande stoornis. Bekl was lastig en vernielde voorwerpen in zijn cel. Daarom is hij tot tweemaal toe in 1922 en 1923 naar de bijzondere strafgevangenis te Scheveningen geplaatst. De laatste maal kwam hij in Juni 1923 terug.

Bekl werd naar de bijzondere strafgevangenis gezonden, omdat men wilde nagaan of hij geestelijke stoornis simuleerde.

Toen bekl terug kwam bleek hij normaal te zijn en hij bekende ook dat hij gesimuleerd had. Het leeuwenaandeel in de deskundige verklaring werd genomen door Dr Porthijne van de bijzondere strafgevangenis te Scheveningen, bij wie v M in 1919 slechts een vage indruk had achtergelaten en aan geestesafwijking niets bijzonders vertoonde.

Echter in Maart 1921, toen hij de 2e maal uit Breda naar Scheveningen gebracht werd kreeg hij den indruk met een psychopaat te doen te hebben, die aan hypochondrische sensaties leed, zeer angstig en hoogst prikkelbaar kon zijn, van zeer lage moraliteit en sterk egoïst was. Dit bleek in zijn omgang met lotgenooten.

In Maart tot Juni 1923 was hij precies dezelfde man als in 1921, geheel overgeleverd aan pathologisch en psychologisch egoïsme, iemand die niet opzag om op alle manieren zijn doel te bereiken.

De verdediger Mr Tromp Meesters, vroeg of de deskundige, wetende dat v M tot zijn 20 jaar normaal geweest zijnde, doch de tien volgende levensjaren herhaaldelijk veroordeeld zijnde voor misdaden in staat van dronkenschap bedreven, na de jongste moorden een psychiatrisch onderzoek noodzakelijk achtte.

Hierop verzocht de deskundige over het antwoord eerst te kunnen nadenken. Daarop volgde schorsing tot 2 uur.

Bij de heropening verzocht de deskundige, of de verdediger zijn vraag nog eens wilde herhalen en achtte een psych onderzoek niet noodzakelijk.

Mr Tromp Meesters stelde toen de vraag of, indien bekl klaagde, voor 1½ jaar te Scheveningen zijnde, daar de mogelijkheid had gehad onder invloed van sterken drank een moord te bedrijven, of de deskundige dan een psychisch onderzoek zou noodig geacht hebben.

De President beduidde, dat dit sloeg op de verminderde toerekenbaarheid.

De deskundige achtte dit evenmin noodzakelijk.

Iets anders is het natuurlijk, dat de deskundige niet tegen een nader onderzoek is en uit vollen harte hoopt, dat hoe meer licht hoe beter kunne ontstoken worden, doch hij kon niet oordeelen over de mate van dronkenschap, hoeveel alcoholisch effecter in het spel was.

In elk geval achtte de deskundige v M een zeer gevaarlijk lid voor de Maatschappij, en toen hij het geval vernam, was het zijn eerste gedachte: dit is precies iets voor hem.

De deskundige Dr Bierens de Haan heeft beklagde nog pas gisteren onderzocht en noemt hem een gedegenereerde alcoholist, een ernstige patiënt, zeer gevaarlijk voor de Maatschappij.

Dr Bierens de Haan, psychiater te Utrecht noemde bekl erflijk belast, beperkt van aanleg en alcoholist gedurende 20 jaar. De deskundige ziet in hem een alcoholist, die sterk is achteruitgegaan.

In eindverhoor ontkende bekl in den nacht van 4 op 5 Mei bij de woning van Willens te zijn geweest. Kornelis van den Broek en zijn broer hadden hem voorgesteld daarheen te gaan, maar beklagde had dat geweigerd. Den nacht had hij doorgebracht in de waranda bij het café Loeffen.

Het rekwistoir

De adv-generaal mr Cnopius rekwistoir nemend, wijst op de feiten en bracht hulde aan Dr Hessellink voor zijn ingesteld onderzoek en de daarbij getoonde scherpzinnigheid. Daardoor is vastgesteld dat bekl op de plaats van het misdrijf is geweest, maar ook dat hij de dader is van de beide bloedige moordaanslagen.

Alle verwondingen zijn toegebracht met hetzelfde voorwerp, want alle vertoonen dezelfde vierkante indrukken.

Adv-gen. wees er op dat de noodzakelijkheid meebracht om C van den Broek als getuige te hooren.

De adv-gen. wil toegeven dat bekl is psychopaat, maar een psychopatenwet ontbreekt nog en voor een onderzoek naar verminderde toerekeningsvatbaarheid zijn alleen termen, wanneer de noodzakelijkheid en wenschelijkheid blijkt. Dit is hier niet het geval.

Wanneer de adv-gen, een referendum kon houden, dan zou een groote meerderheid er voor zijn om Van Munster ter dood te brengen, althans eerder in de gevangenis dan in een gesticht te brengen.

De adv-gen. wees er op, dat levenslange gevangenisstraf in den practijk neerkomt op veroordeeling tot gevangenisstraf voor onbepaalden tijd, zoodat de mogelijkheid op voorwaardelijke invrijheidsstelling niet uitgesloten is. De kans om levenslang opgesloten te worden is inderdaad gering. Van Munster zal de totstandkoming van de psychopatenwetten nog wel beleven, welnu, dan zal misschien de tijd er zijn om na te gaan in hoeverre deze op hem van toepassing zijn.

Met vernietiging van het vonnis der rechtbank eischte de adv-gen: veroordeling van den bekl tot levenslange gevangenisstraf.

De verdediging.

De verdediger Mr Tromp Meesters, wees er op, dat er hoogstens aanwijzingen zijn, dat Van Munster mede de inbraak heeft gepleegd en tijdens den moord aanwezig was in de kamer waar het misdrijf plaats greep.

Volgens verklaring van de gebroeders vd B is de afspraak geweest om alles te ontkennen. Aldus werd eerst ook gedaan, ook door Piet. Zeer denkbaar is dat na den moord op Zondagnacht en de vóórarrestatie op Dinsdag beiden hebben afgesproken om indien voor een van hen zou blijken, dat ontkennen niet mogelijk is, dat dan v M van den moord zou worden beticht en Piet buiten alles zou worden gelaten.

Dit zou inderdaad wijzen op lichtere schuld van Plet, overeenkomstig de bloedspatten. Op 6

Mei werd Cornells gearresteerd, pas op 14 Mei heeft hij het verhaal: v M deed den moord, ik keek toe.

Piet vertelde toen ook alles.

v M is eerst blijven ontkennen overeenkomstig de gemaakte afspraak en heeft daarom in de ontkenning volhard, als een laatste kans.

Mogelijk heeft hij later de hopeloosheid van bekennen ingezien.

Bekl is ongetwijfeld psychopaat, en zoover hij thans nog gelooft in de geloofwaardigheid van zijn alibi. Als 't waar is zou een normaal mensch bij alle aanwijzingen althans inzien de ongelooftwaardigheid tav derden, en rechter. Bekl niet.

Al die factoren verklaren ook het stilzwijgen van v M, vooral als hij mededader is, zeker als hij de zwaarste schuld heeft.

Derhalve is niet overtuigend bewezen, dat v M is de eenig schuldige aan den dubbelen moord. Bij de behandeling in 1e aanleg werd door bekl volslagen verlies van elk herinneringsvermogen, voorzoover betreft den moord, gesimuleerd. De toegevoegde verdediger wist daags vóór de behandeling kosteloos hulp te verkrijgen van een psychiater van elders, die slechts eenmaal kon onderzoeken. Door een samenloop van omstandigheden werd geconcludeerd tot mogelijke simulatie, maar in elk geval ontoerekenbaarheid op dit oogenblik. Thans is dit vervallen. Voorts is er geen reden om te gelooven aan de toerekenbaarheid op het oogenblik van den moord.

Blijkens de stukken uit het dossier waren bekl's vader en broeder alcoholisch. v M zelf is alcoholisch en van de elf kinderen in het gezin van zijn ouders zijn er twee crimineel.

Tijdens de vijf maanden preventieve hechtenis voor den thans te berechten moord, pleegde hij o. a. hongerstaking en soortgelijke obstructie en deed een ernstige poging tot zelfmoord.

Pleiter besprak de rapporten der deskundigen.

In elk geval is bekl chronisch alcoholicer, hij zou in 1919 uit de gevangenis te Arnhem voorwaardelijk zijn ontslagen ter opneming in Hooghullen. Indien het psychopaat is, is zulks van belang in verband met de straf. Volgens velen is het dan geen belang. Volgens Dr Bierens de Haan is bekl aardeblijvend gevaarlijk, moet hij blijvend geïnterneerd worden. Een der rechters van de 1e instantie heeft uitgeroepen: "Zelfs als hij ontoerekenbaar was, is het toch niet mogelijk den man in een krankzinnigengesticht te zetten en later hem daaruit te zien ontslaan." Het O M requireerde levenslang en zei, dat de meer of mindere toerekenbaarheid hem niet kon schelen, want bekl moest levenslang worden opgesloten, immers hij zou de verantwoordelijkheid niet dragen, dat bekl ooit weer op vrije voeten zou rondlopen. Aldus werd vonnis gewezen.

Indien bekl sterk verminderd toerekenbaar is, dan is het geen recht hem voor dat feit te straffen levenslang, alléén om hem kwijt te zijn. Zoolang de Staat nalaat behoorlijke maatregelen tot eigen beveiliging te stellen mag de straf op een psychopatisch misdrijf uitsluitend afhangen van de mate van schuld en in geenendeele van de gewenschtheid den man te interneren.

Wat O M en Rechtbank deden en zeiden te willen doen, is niet alleen hun niet opgelegd door de wet, het is tegen de wet én, wie krachtens het psychopaat zijn minder redelijke schuld treft voor een bepaald feit, dan voor een normaal mensch, zwaarder te straffen omdat men den psychopaat uit den weg wil ruimen.

Indien v Munster schuldig geacht, veroordeeld werd als psychopaat, overeenkomstig de dan bestaande schuld, tot bijv 5 jaar gevangenisstraf, zal de Staat wel zorgen, dat voor hij vrijkomt,

een psychopaten-ontwerp tot stand gekomen is. Indien dat ontwerp er is, wordt de Mij veel beter beveiligd. Dan was v Munster al lang te voren opgeborgen, althans na den eersten moord op zijn broer, of nadien op zijn zwager, en de dubbele moord te Wijchen ware niet geschied. Wie de laksheid der regeering sanctioneert, is mede verantwoordelijk voor de gevolgen. Als v M sterk verminderd toerekenbaar is, eisch pl overeenkomstig de wet veroordeling tot een gevangenis straf van korteren duur, bijv 3 jaar. Hij hoopt dan op latere interneering, indien die noodig is. Interneering behoort op de wijze als in een krankzinnigengesticht te geschieden. Een feit is, dat een groot percentage levenslang gestraften, heen en weer reist tusschen Leeuwarden en het Krankzinnigengesticht. Vrijwel niemand die er langere jaren zit, die niet reeds in een krankzinnigengesticht is geweest. Niet alleen omdat het leven er slechter zou zijn dan in andere gevangenissen, maar omdat dit gevangenisleven, met zekerheid, dat het nooit zal eindigen, althans voor de hersens van wie zulke misdrijven plegen, blijkbaar te zwaar is. Veroordeeling tot levenslang, beteekent bij ons door de wijze van executie o a veroordeeling om een of meer malen krankzinnig te worden. Bekend is, dat de regeering dan ook steeds heeft geweigerd om in den statistiek betreffende die krankzinnigheid openbaar te maken. Derhalve is het schreeuwend onrecht indien niet zoo goed mogelijk psychiatrisch onderzocht wordt naar de mate van toerekenbaarheid voor de begane daad, alvorens de rechter tot levenslang veroordeelt, pl wijst er op, dat bekl recht heeft op grondig onderzoek naar zijn geestvermogens. Onbegrijpelijk is, waarom, toen een particulier psychiater zonder kosten voor het Rijk een grondig onderzoek wou doen, dit is geweigerd. Onbegrijpelijk, waarom thans getracht wordt zonder onderzoek, overeenkomstig het vonnis, den man levenslang op te sluiten. Indien deze wensch geboren is uit angst dat bekl na onderzoek niet voldoende langdurig zal kunnen worden gestraft, dan wordt daardoor onrecht gepleegd aan een individu. In elndverhoor verklaarde beklageerde onschuldig te zijn. Waarom vraagt hij moet ik de gevangenis in als Cornelis van den Broek verklaart, dat ik dien moord heb gedaan, terwijl mijn verklaring niet wordt geloofd. Ik heb het niet gedaan op mijn woord van eer en ik ga niet levenslang de gevangenis in, dat zal nooit gebeuren. Ik heb die menschen niet vermoord. Bekl werd daarna weggeleid. Het Hof bepaalde de uitspraak over 14 dagen.

DE MOORD TE WIJCHEN K van den Broek veroordeeld³⁵

Heden deed het Hof te Arnhem uitspraak in de zaak K v d Broek uit Wijchen beschuldigd van medeplichtigheid aan den dubbelen Wijchenschen moord. K v d Broek werd veroordeeld tot 7 jaar gevangenisstraf, overeenkomstig het vonnis van de Arnhemsche Rechtbank. De adv-gen. had 9 jaar geeischt. In de zaak Kobus Van Munster wordt de volgende week uitspraak gedaan.

³⁵ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 27 November 1924

MOORD TE WIJCHEN **K v d Broek berust in het vonnis³⁶.**

Naar men ons mededeelt heeft Cornelis van den Broek die de vorige week door het Gerechtshof te Arnhem als medebeklaagde van Van Munster wegens den bekenden dubbelen moord te Wijchen werd veroordeeld tot zeven jaren gevangenisstraf, in deze veroordeeling berust. Hij zal tot het ondergaan zijner straf naar Leeuwarden worden overgebracht.

DE MOORD TE WIJCHEN³⁷

ARNHEM 4 December (V D) Draadloos.

Het Gerechtshof te Arnhem heeft heden in den moordzaak te Wijchen bevolen dat een onderzoek door deskundigen zal worden ingesteld naar de geestvermogens van den beklaagde K Van Munster.

Voor dit onderzoek wordt de zaak naar den rechter-commissaris verwezen.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN³⁸

Gistermorgen deed het Gerechtshof te Arnhem uitspraak in de zaak tegen Jacobus Van Munster, den hoofddader van den dubbelen moord te Wijchen.

De Arnheemsche rechtbank had v Munster tot levenslange gevangenisstraf, conform den eisch veroordeeld; de advocaat-generaal hij het Arnheemsche Gerechtshof eischte levenslange gevangenisstraf; mr S Tromp Meesters had een nader onderzoek naar Van Munster's geestvermogens bepleit.

Het Gerechtshof, uitspraak doende, oordeelde het onderzoek in de zaak Van Munster wiens mededader C van den Broek de vorige week tot zeven jaar gevangenisstraf was veroordeeld, niet volledig en gelastte een nadere instructie. De stukken zullen in handen worden gesteld van den rechter-commissaris. Door den zenuwarts J G Brossaers te Arnhem en den zenuwarts J Gaspari uit 's-Hertogenbosch zal een deskundig onderzoek worden ingesteld om uit te maken, (zulks naar aanleiding van de ter terechtzitting afgelegde verklaringen van dr Bierens de Haan en dr Porthoine) of beklaagde tijdens het plegen der hem ten laste gelegde feiten, lijdende was aan zoodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke storing zijner verstandelijke vermogens, dat die feiten hem niet kunnen worden toegerekend.

De zaak zal dus over enigen tijd weer te Arnhem voorkomen.

Van Munster was zelf gistermorgen, blijkens een schrijven van den hem behandelenden geneesheer, niet in staat om voor het Hof te verschijnen.

³⁶ Uit *De Gelderlander*, Woensdag 3 December 1924

³⁷ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 4 December 1924

³⁸ Uit *De Gelderlander*, Vrijdag 5 December 1924

DE MOORD TE WIJCHEN NOG EENS VOOR 'T HOF TE ARNHEM³⁹

Naar we vernemen, zal de strafzaak tegen J Van Munster, arbeider te Wijchen, die door de rechtbank te Arnhem werd veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf, wegens den bekenden dubbelen moord te Wijchen, den 23 Mei a.s. weder voor het Gerechtshof te Arnhem worden behandeld. Zooals men zich zal herinneren, werd den 4 December j.l. door genoemd Hof een onderzoek naar de geestvermogens van den beklagde bevolen.

DE MOORD TE WIJCHEN v M toerekenbaar⁴⁰

Op Donderdag 28 Mei, zal door het Gerechtshof te Arnhem behandeld worden de strafzaak tegen J Van Munster, die door de Arnhemsche Rechtbank wegens te Wijchen gepleegden dubbelen moord is veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf. Door het Hof werd onderwijl een onderzoek naar v M's geestvermogens opgedragen aan de psychiaters Dr Caspari uit 's-Hertogenbosch en Dr Drossaers uit Arnhem. In hun onderwerpelijk rapport komen deze deskundigen tot de conclusie, dat Van Munster is een psychisch gedegeneerde die slechts in geringe mate behept is met gebrekkige ontwikkeling der verstandelijke vermogens en die wel in staat geacht kan worden het strafbare en het moreel verwerpelijke van zijn misdaad, begaan in den nacht van 4 op 5 Mei 1924, in te zien.

DE WIJCHENSCHEN MOORDZAAK Het oordeel van de psychiaters Proefnemingen op Van Munster - Toenemende geheugen-defecten naarmate het celverblijf langer duurt⁴¹.

In aansluiting op het bericht, dat de conclusie in het rapport der deskundigen Dr J Caspari en Dr J G Drossaers, die een onderzoek hebben ingesteld naar de geestvermogens van J Van Munster, beschuldigd van den tweevoudigen moord te Wijchen, luidde, dat Van Munster voor zijn daad toerekenbaar moet worden geacht, kan de Tel. nog het volgende mededeelen: De deskundigen verklaren, dat deze misdaad het kenmerk draagt van de meest ontaarde laagheid en beestachtigheid. Tevens krijgen zij den indruk, dat Van Munster zijn moordend werk met de grootste kalmte en met rustig overleg verrichtte, Van Munster is reeds twaalf keer veroordeeld. Tijdens zijn militairen dienst onderging hij zeer talrijke en zeer zware disciplinaire straffen. Vervolgens gaan de deskundigen de verschillende verklaringen over Van Munster na.

³⁹ Uit *De Gelderlander*, Woensdag 6 Mei 1925

⁴⁰ Uit *De Gelderlander*, Woensdag 27 Mei 1925

⁴¹ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 28 Mei 1925

Van Munster zelf verklaart 18 juli 1883⁴² geboren en RK te zijn. Zijn vader heeft hij niet gekend, zijn moeder is een paar jaar dood. Hij kent wel de namen van zijn broers en zuster en van zijn zwagers; leeftijd weet hij niet.

Van zijn schooltijd weet hij niets meer, alleen naam van zijn onderwijzer.

Eenmaal is hij verloofd geweest.

Later dronk hij veel alcohol; hij kon wel 20 borrels verdragen zonder dronken te zijn. Na zijn laatste ontslag uit de gevangenis dronk hij alleen nog bier; op den Zondag dat de moord plaats heeft gehad zegt hij ongeveer 20 glazen bier te hebben gedronken. Hij beweert echter dat de moord in Juli is gebeurd in plaats van in Mei.

Wat het lichamelijk onderzoek betreft: Van Munster verkeert in zeer goeden voedingstoestand.

Over het geheele lichaam bestaat een diepe analgesie.

Op diepe speldeprikken komt geen bloed te voorschijn.

Over zijn gedrag viel gedurende de talrijke bezoeken niet te klagen; hij was steeds voorkomend, zelfs beleefd, onderwierp zich gewillig aan het onderzoek en trachtte de vragen zoo goed mogelijk te beantwoorden, van een neiging om zich met opzet dommer te doen schijnen dan hij is, konden de deskundigen nooit iets bespeuren. Tegen beter weten in getuigt hij alleen, wanneer men hem spreekt over zijn vroegere strafbare feiten en over de misdaad waarvoor hij nu gedetineerd is en ook dan, wanneer men over zijn militairen diensttijd spreekt. Hij beweert dat hij absoluut niet weet, dat hij vroeger in dienst is geweest. De deskundigen beschouwen dit geheugendefect als simulatie.

Zijn houding is over het algemeen zeer rustig, hij maakt weinig of geen bewegingen.

Vervolgens worden in het rapport uitvoerige beschouwingen gewijd aan de resultaten der verschillende proefnemingen met Van Munster.

Zijn oriëntatie is over het algemeen goed. Er bestaat geen pathologische stemming bij hem.

Zoals hij ook zelf mededeelt is hij niet treurig, angstig of gejaagd. Prikkelbaar en opvliegend was hij wanneer anderen hem plaagden, anders niet.

Over hetgeen op den bewusten moordnacht gebeurd is heeft hij thans een schriftelijk verslag gegeven, waarin hij o m verklaart, dat Cornelis van den Broek bij hem dien nacht had aangedrongen om mee te gaan naar Willem, dat hij dit weigerde, dat van den Broek hem vroeg of hij niets zou verklappen als hij (v d B) en zijn broer gingen, dat hij dit beloofde en dat hij toen den volgenden morgen van Corn van den Broek f 5 kreeg.

De deskundigen verklaren na hun proefnemingen, dat van M moreel zeer laag staat, ver beneden het peil, dat men nog normaal zou kunnen noemen. Uit zijn geheele levensloop blijkt wel voldoende, zijn misdadige aanleg, althans zijn sterke neiging om anti-sociale handelingen te verrichten.

Zijn intellect is niet geheel overeenkomstig de gemiddelde ontwikkeling van iemand van zijn leeftijd en milieu. Bovendien zijn bij hem door de deskundigen eenige hysterische verschijnselen waargenomen, waarmede tegelijk gewezen wordt op den invloed van het verblijf in een cel, waarbij zoo vaak en ook bij hem, dan nog psychopathie en simulatie in elkaar grijpen.

⁴² Uit het geboorteregister van Wijchen blijkt dat hij aldaar, in wijk D, nr. 78a, geboren is op 21 juli 1885 als zoon v **Gradus Van Munster** (* Wijchen 11.7.1840, arbeider, + Wijchen 30.1.1895, zn v Peter en Maria Pouwels) en **Geertruida Derks** (* Wijchen 10.10.1841, arbeidster, + Wijchen 7.5.1927, dr v Martinus Derks en Elisabeth Maas). Zijn moeder blijkt nog niet overleden te zijn in 1925. [SjD]

De geheugen-defecten blijken toe te nemen, naarmate het celverblijf langer duurt zoodat bekl bij het laatste onderzoek zoo goed als niets meer wist.

Er blijft, behalve de anti-sociale en misdadige neigingen, zijn psychische degeneratie bij bekl tijdens het begaan van den misdaad, niets meer over dan een intellectueele debilitas mentis van niet belangrijke graad, die het vermogen om zijn wil te bepalen nagenoeg niet heeft verminderd. Alcoholroes is, gezien zijn groote tolerantie van alcohol, in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 niet aan te nemen.

De deskundigen beschouwen bekl - zooals reeds gemeld - derhalve stellig als een psychopaath (psychisch gedegeneerde niet onder bepaalde invloeden, waaronder het celverblijf, optreden hysterische verschijnselen en psychische onevenwichtigheid), terwijl hij intellectueel eenigszins debiel kan genoemd worden. Zij concludeeren, dat Van Munster wel in staat is om het strafbare en moreel verwerpelijke van den misdaad in den nacht van 4 op 5 Mei 1924 begaan, in te zien.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN⁴³

Voor het Gerechtshof te Arnhem werd gisterenmorgen behandeld de zaak tegen J Van Munster, die door de Arnhemsche Rechtbank wegens te Wijchen gepleegde dubbele moord is veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf. Door het Hof werd indertijd een onderzoek naar v M's geestvermogens opgedragen aan de psychiaters Dr Caspari uit 's-Hertogenbosch en Dr Drossaers uit Arnhem.

De rechtbank was als volgt samengesteld:

President mr Klaassesz.

Raadsheren: mr de Menthen Bake en mr baron de Vos van Steenwijk.

Advocaat-generaal: mr Cnoplus.

Griffier: mr de Jongh van Arkel.

Er was veel belangstelling op de publieke tribune,

Toen bekl werd binnengeleid reikten alle halzen zich. Van Munster zag er bleek uit, maar zijn uiterlijk was zeer goed verzorgd. Hij bleef gedurende het geheele verloop der zitting onbewogen.

Als eerste getuige deskundige wordt gehoord Dr J Caspari, zenuwarts. Deze kwam tot de conclusie, dat bekl Van Munster een redelijk minderwaardig mensch is. De misdaad van bekl draagt het kenmerk van de meeste ontaarde laagheid. Hij moet voor zijn daad toerekenbaar worden geacht. Hij heeft echter oogenblikken van hysterie.

Over het algemeen is hij zeer rustig in zijn bewegingen. Over hetgeen op den bewusten moordnacht is gebeurd, heeft hij thans een schriftelijk verslag gegeven, waarin hij o a verklaart, dat Cornelis van den Broek bij hem dien nacht had aangedrongen om mee te gaan naar Willems, dat hij dit weigerde, dat van den Broek hem vroeg of hij niets zou verklappen als hij (v d B) en zijn broer gingen, dat hij dit beloofde en dat hij toen den volgenden morgen van Van den Broek f 5 kreeg.

De deskundige verklaart na proefnemingen, dat v M moreel zeer laag staat, ver beneden het

⁴³ Uit *De Gelderlander*, Vrijdag 29 Mei 1925

peil, dat men nog normaal zou kunnen noemen. Uit zijn geheele levensloop blijkt zijn misdadige aanleg, althans zijn sterke neiging om anti-sociale handelingen te verrichten. Zijn intellect is niet geheel overeenkomstig de gemiddelde ontwikkeling van iemand van zijn leeftijd en milieu.

Bovendien zijn bij hem door de deskundigen eenige hysterische verschijnselen waargenomen, waarmede tegelijk verwezen wordt op den invloed van het verblijf in een cel, waarbij zoo vaak en ook bij hem dan nog psychopathie en simulatie in elkander grijpen. Zijn droomerige apathische houding en de afasie die eenigen tijd bestond, moeten wel als manifeste uitingen worden beschouwd van hysterie op rekening van de eenzame opsluiting gesteld worden, temeer daar ook uit de inlichtingen door verschillende personen uit zijn naaste omgeving blijkt, dat die toestand omstreeks den tijd, waarin het misdrijf valt, niet aanwezig was. Al moege door de inprenting en de opvatting het geheugen bij bekl niet zoo goed zijn als ze bij iemand van zijn milieu behooren, toch is het voor zijn vroeger leven en ook voor de gebeurtenis omstreeks den tijd van het misdrijf wel zoo goed, dat het wegvallen juist van het stuk, waarin het misdrijf zelf valt niet aannemelijk wordt, terwijl ook het zich niet herinneren van zijn diensttijd door de deskundigen niet als eerlijke overtuiging wordt aanvaard.

Beklaagde lijdt aan geesteszwakheid van niet belangrijken aard. Alcoholroes in den nacht van den moord is gezien zijn groote tolerantie van alcohol - hij kan 20 borrels drinken zonder dronken te worden - niet aan te nemen.

De deskundigen beschouwen bekl als een psychisch gedegeneerde, die wel in staat is het verschrikkelijke van zijn misdaad in te zien.

Zij concludeeren, dat Van Munster wel in staat is om het verwerpelijke er het strafbare van zijn verschrikkelijke misdaad in te zien.

De deskundige Dr Drossaers zenuwarts te Arnhem legt eenzelfde verklaring af als Dr Caspari. Pres tot bekl: Heb je nog iets aan te merken op het rapport van deze heeren?

Bekl Van Munster: Ik zou niet weten wat ik je vragen moest.

De geneesheer-deskundige Dr Huls legt hierna dezelfde verklaringen af, als vorige keer, nl dat de twee verslagenen overleden zijn tengevolge van het verbrijzelen der hersenen.

Pres tot bekl: Heb je nog iets tot je verdediging te zeggen?

Bekl: Neen. Ik weet alleen dat zij in Wijchen een paar menschen doodgeslagen hebben maar ik weet niet wie het gedaan heeft.

Requistolr

De advocaat-generaal mr Cnopius persiisteert bij zijn genomen eisch: levenslange gevangenisstraf. Het rapport der deskundigen komt tot de conclusie, dat bekl toerekenbaar is. Spr had dit trouwens wel verwacht, maar het lag voor de hand dat de verdediging zou aansturen op ontoerekenbaar-verklaring. Het O M heeft echter geen rekening te houden met het geschrijf in de juridische pers, evenmin met de publieke opinie, doch te requireeren overeenkomstig zijn bevoegdheid. Spr concludeert tot vernietiging van het vonnis en tot veroordeeling van v Munster tot levenslange gevangenisstraf, wat wil zeggen, dat hij nooit eens naar de bijzondere strafgevangenis zal worden gevoerd.

De verdediger mr Tromp Meesters te Arnhem, wijst op de afkomst van bekl van wien twee leden van het gezin, van wien hij afkomstig was, zich onder den trein wierpen, omdat zij alcoholiek waren. Spr kan zich vereenigen met de conclusie van het rapport, dat bekl toerekenbaar is.

Spr kan zich echter niet vereenigen met de meening van den Advocaat-generaal dat de

levenslange gevangenisstraf eigenlijk maar een straf is voor onbepaalde tijd, met eenige kans op vroeg of laat een voorwaardelijke veroordeling.

De man gaat de gevangenis in met het idee, dat hij er nooit meer, tenzij zich bijzondere omstandigheden voordoen, uitkomt.

De advocaat-generaal zegt, dat bewezen is dat bekl de beide mensen op zijn eentje in Wijchen heeft vermoord. Spr zou dit willen bestrijden.

Wel neemt hij aan, dat bekl in het huls geweest is.

Bekl interrumpeert: ik ben er heelemaal niet geweest.

De verdediger voortgaande zegt dat de andere beklaagden, gebr v d Broek, alle schuld op Van Munster trachten te schuiven.

De verdediger Mr Tromp Meesters hoopte, dat het gerechtshof bij het opleggen van de straf rekening zal houden met het feit, dat men het bewijs, dat Van Munster den dubbelen moord heeft gepleegd, alleen haalt uit de getuigenverklaringen.

Pres tot bekl: Heb je nog iets te zeggen?

Bekl: Ik heb niets te zeggen, dat ik het niet gedaan heb.

Hoe kunt U mij daarvoor levenslang in de gevangenis zetten.

Laat dan maar lever een doodkist voor mij maken!

Uitspraak 11 Juni.

DE DUBBELE MOORD TE WIJCHEN **Levenslange gevangenisstraf⁴⁴**

Men seint ons uit Arnhem:

Het Gerechtshof te Arnhem, uitspraak doende in de zaak J Van Munster, beschuldigd van den dubbelen moord te Wijchen, heeft het vonnis van den eersten rechter vernietigd en opnieuw rechtdoende den bekl veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf.

MOORD TE WIJCHEN **Weer in hooger beroep⁴⁵**

Jacobus Van Munster⁴⁶, die Donderdag jl door het Gerechtshof werd veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf, wegens den bekenden dubbelen moord te Wijchen, heeft tegen dat vonnis cassatie aangeteekend. Hij blijft nog steeds alle schuld ontkennen.⁴⁷

⁴⁴ Uit *De Gelderlander*, Donderdag 11 Juni 1925.

⁴⁵ Uit *De Gelderlander*, Zaterdag 13 Juni 1925.

⁴⁶ Jacobus overlijdt te Eindhoven op 27.4.1937, arbeider, oud 51 jaar, aan de Boschdijk 323 (Rijks Krankzinnigen Gesticht).

⁴⁷ Zie bijlage 2: samenvatting van de bewijsstukken in verslag uit de collectie bewijs, Amsterdam, Nederlands Politie museum, nr.A494. 1924.

BIJLAGE 1

Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant Woensdag 16 Augustus 1916 no 192

In den nacht van Zaterdag op Zondag omstreeks half twaalf uur gingen de twee broeders C en J Van Munster te Wijchen van het station naar huis. In het dorp Woezik (gem Wijchen) kregen zij hevige ruzie, met het gevolg dat de 40 jarige C v M zijn broeder, den 30 jarige J v M met een mes doodelijk verwondde. Gisterenmorgen vroeg werd de dader gevankelijk naar Arnhem overgebracht. Zijn kleeren waren geheel met bloed bedekt. Het lijk van den verslagene is ter schouwing in beslag genomen. De beide broeders stonden niet gunstig bekend.

Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant Zaterdag 18 November 1916 no 273

Den 12en Augustus des avonds omstreeks 11 1/4 uur werd de veldwachter T te Wijchen ter assistentie geroepen bij W K, omdat diens beide zwagers J en M v M aan het vechten waren. Even te voren had T de beide broers nog te zamen gezien en nog wel onder den invloed van sterken drank, maar niet dronken en volgens zijn meening vriendschappelijk.

Toen T bij het huis van K kwam, vond hij M v M voorover in den moestuin liggen buiten het hek, dat omgevallen was. v M lag op de knieën met het hoofd op den grond boven op een dorsvlegel. Bij onderzoek bleek, dat M v M lag in een bloedplas met een diepe wonde in den rug en reeds overleden was.

Verschillende personen hadden gehoord dat J en M v M ruzie hadden.

De Veldwachter trachtte dus dadelijk J v M op te sporen, dien hij vond bij zekeren A onder een hoop strooisel, doende alsof hij sliep. Zijn kleeren waren bebloed.

Later werd aan J v M een aan hem toebehoorend mes in een haverveld gevonden. J v M verklaarde zich van een twist met zijn broeder niets te herinneren. De Officier van Justitie wees er op dat de verslagene achter in den rug was gestoken. Het hart was van achteren naar voren geheel doorstoken.

J v M stond als een vechtersbaas bekend die vooral wanneer hij drank op had zeer lastig was. Reeds eenmaal was hij in Duitschland wegens zware mishandeling tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld. Thans eischte het O M veroordeeling wegens doodslag tot 3 jaar gevangenisstraf.

BIJLAGE 2

Bewijsstukken⁴⁸ van een dubbele moord in Wijchen, te weten twee tegels, een gebroken wandelstok, een hamer en blauwe glasscherven van een olielampje. Tijdens de eerste decennia van de twintigste eeuw waren de zogenoemde politiedeskundigen de voorlopers van de huidige technische recherche en de grondleggers van het sporenonderzoek en de forensische wetenschappen. De bekendste politiedeskundige was ongetwijfeld C.J. van Ledden Hulsebosch, apotheker in Amsterdam en "adviseur voor technisch wetenschappelijke recherche" bij de Amsterdamse politie. Een andere deskundige was dr. W.F. Hesselink, directeur van Keuringsdienst van Waren te Arnhem. Hesselink werd in 1924 te hulp geroepen bij het onderzoek naar een gruwelijke roofmoord op een bejaarde broer en zus die samen een boerderij in de buurt van Wijchen bewoonden. Een raam van de boerderij was opengebroken, kasten en laden doorzocht; de voordeur stond open. In de waterput dreef een bebloede houten hamer. In de woning trof men de lijken van de bewoners aan. Zij waren in nachtkleding gekleed; de man lag blootsvoets in zijn slaapkamer, naast zijn bed. Op een vloertegel, vlak bij het lijk van de man, waren verse krassen te zien, alsof er iemand was uitgegleden. De vrouw had klompen aan de voeten en lag in de kamer die aan haar slaapkamer grensde. Haar nachtkleding was opengescheurd. De kamers waarin de lijken lagen waren bezaaid met bloedspatten. In de woonkamer lag een petroleumlamp in stukken op de vloer. Op een stuk glas van de lamp waren bloedspatten en een bloedige vingerafdruk zichtbaar. Sectie op de slachtoffers wees uit dat van beiden de schedel met grote kracht was ingeslagen met een hoekig, stomp voorwerp zoals een houten hamer. De vrouw bleek seksueel misbruikt te zijn. De politie hoorde getuigen. Op zondagavond (het misdrijf werd op maandag ontdekt) had men drie mannen in de buurt van de boerderij zien lopen: de broers C. en P. v.d. B en J. v. M., die net een forse gevangenisstraf had uitgezeten. De mannen werden aangehouden en Hesselink onderzocht hun kleding en schoenen. Aan de kleding van P. v.d. B. was niets ongewoons te ontdekken. Op de kleding van diens broer werden enkele bloedspatten aangetroffen. De jas en broek van v. M. echter waren bezaaid met bloedspatten; bij de gulp van de broek zag Hesselink bovendien spermavlekken. Verder constateerde de politiedeskundige dat bij de schoenen van v. M. de hakspijkertjes opvallend ver uitstaken. Het patroon van de spijkertjes kwam overeen met de krassen op de vloertegel. De bloedige vingerafdruk op de petroleumlamp vertoonde gelijkenis met de afdruk van de rechterwijsvinger van v. M., maar was niet geheel duidelijk. Van M. had een verse snijwond aan zijn rechterhand. Ondanks deze bevindingen bleef v. M. in alle toonaarden ontkennen. C.v.d. B. echter sloeg door. Een week na de arrestatie van de drie verdachten legde hij een gedetailleerde bekentenis af: hij en zijn broer P. hadden zich door v. M. laten overreden om bij de slachtoffers in te breken. P. had zich echter bedacht en was naar huis gegaan. Samen met v. M. had C. de boerderij betreden door een raam te forceren. De bewoners waren echter wakker geworden en v. M. had hen zonder pardon en tegen de wil van C. vermoord. De vrouw was door v. M. ook verkracht. C. bekende de moorden van enige afstand te hebben gadeslagen hetgeen volgens Hesselink het geringe aantal bloedspatten op zijn kleding verklaarde, dit in tegenstelling tot de talrijke bloedspatten op de kleding van v. M. Na de boerderij doorzocht te hebben op geld en kostbaarheden verlieten de daders het pand via de voordeur waarbij v. M. het moordwapen, de houten hamer, in de waterput gooide. Hesselink achtte het relaas van C. plausibel en in overeenstemming met zijn eigen waarnemingen op de plaats delict en de gevonden sporen. C.v.d. B. kwam er met zeven jaar gevangenisstraf vanaf. Hoofddader v. M. kreeg levenslang.

⁴⁸ Uit collectie bewijs, Amsterdam, Nederlands Politie museum, nr.A494. 1924